

SV REVIJA

VOJAKI, POLICISTI IN REŠEVALCI
TEKMOVALI NA POKLJUKI

4 AKTUALNO

ŽE 100 LET BRANIJO DOMOVINO IZ ZRAKA

8 INTERVJUPOTREBA PO POVEČANJU SREDNJEGA
HELIKOPTERSKEGA IN LETALSKEGA TRANSPORTA**12 IZPOSTAVLJAMO**PRAZNOVALI DAN POVELJSTVA SIL SV
PODPORA MAKEDONIJI NA POTI V
EVRO-ATLANTSKE INTEGRACIJE
GENERALKA ERMENC NA KONFERENCI
VOJAŠKEGA ODBORA NATA
ODBOR ZA OBRAMBO OBISKAL URSZR**16 IZ NAŠIH ENOT**»OHRANJANJE MIRU NI VOJAŠKO DELO, VENDAR
GA LAHKO DOBRO IZVEDE SAMO VOJAK«
VOJAŠKI HELIKOPTERJI REŠUJEJO ŽIVLJENJA
OBNOVILI ZNANJE IZ ZDRAVSTVENE OSKRBE NA TERENU**26 ŠPORT V VOJSKI**SLOVENSKA VOJSKA, POLICIJA IN CIVILNA
ZAŠČITA NA PATRULJNEM TEKU
SLOVENSKO VOJSKO ZASTOPAJO BREZ OROŽJA**32 PREDSTAVLJAMO VAM**MIRNODOBNA STRUKTURA SLOVENSKE
VOJSKE V TUJINI – 4. DEL**36 ZAŠČITA IN REŠEVANJE**

ZAČETEK PROJEKTA SIQUAKE2020

38 OBRAZI

PONOSNA, DA JE VOJAKINJA SV

40 IZ VOJAŠKE ZGODOVINESPOMENIKI NEZNANEMU VOJAKU
DRUGA SVETOVNA VOJNA NA TIHEM OCEANU
SPOMLADI IN POLETI LETA 1944**45 PREŽIVETJE**

BRUŠENJE NOŽA

46 NAPISALI STESTRATEŠKE KOMUNIKACIJE ALI
STRATEŠKO KOMUNICIRANJE**48 JEZIKOVNI KOTIČEK**

EVFEMIZMI

49 SPODBUDNA MISEL

ZMERNO IN VZTRAJNO DO ZMAGE

49 PREBRALI SMO

JAMES J. WIRTZ: UNDERSTANDING INTELLIGENCE FAILURE

50 RAZVEDRILONAGRADNA KRIŽANKA
POIŠČI PET RAZLIK

4

20

26

40

12

22

38

42

**Priložnost za
nov začetek**

V leto 2019 smo že krepko zakorakali. Polni smo vtisov in lepih želja, ki smo si jih med seboj podelili med božičnimi in novoletnimi prazniki. Ljudje si v novem letu želimo začeti nekaj znova in si dajemo zaobljube, da bo odslej vse drugače. Polni upanja si prizadevamo narediti nekaj lepšega, drugačnega in še boljšega. Običajno si zastavimo visoke cilje, številne zaobljube in zapišemo želje, ki jih bomo poskušali čim več uresničiti. S cilji, novimi zaobljubami in dobrimi željami vstopamo v novo leto tudi v uredništvu Revije SV, ki v prvi številki prinaša veliko zanimivega branja.

Januar je že tradicionalno mesec, ko praznuje svoj dan slovensko vojaško letalstvo. Letošnje praznovanje je še posebno veličastno, saj je 12. januarja minilo častitljivih 100 let, odkar sta pripadnika tedanje ljubljanske letalske stotnije pilota Vilko Peternejl in Franc Zupančič opravila svoj prvi bojno-izvidniški polet na Koroško. Slovensko vojaško letalstvo še danes vzdržuje tradicijo svojih predhodnikov, ob tem pa si postavlja nove naloge in vedno višje cilje, o čemer lahko preberemo v osrednjem intervjuju s poveljnikom 15. polka vojaškega letalstva.

Piloti Slovenske vojske že več let uspešno sodelujejo pri nalogah zaščite in reševanja ter pomagajo civilnemu prebivalstvu ob naravnih in drugih nesrečah, tako v gorah, ob požarih v naravi kot pri nujni medicinski pomoči. Slovenska vojska je v zadnjih desetih letih s svojimi helikopterji opravila že več kot 2600 intervencij in prepeljala približno 2700 poškodovanih ali obolelih. Piloti Slovenske vojske pa so za izvedbo teh nalog naleteli skoraj 3400 ur. Statistika reševanja s helikopterji v zadnjih letih kaže na nenehno povečevanje števila intervencij, tudi na drugih področjih helikopterskega reševanja, kot so reševanje v gorah, gašenje požarov v naravnem okolju in druge naloge.

Hitrost posredovanja in strokovna usposobljenost pri prvi pomoči obolelim in poškodovanim sta najpomembnejši. Tega se dobro zavedajo tudi pripadniki Vojaške zdravstvene enote, ki so januarja na Pokljuki izvedli tridnevno terensko usposabljanje v obliki teoretičnih predavanj, praktičnih delavnic in dinamične vaje po vnaprej pripravljenem scenariju. Udeleženci usposabljanja iz Zdravstvene čete vzhod so potrdili, da je bilo usposabljanje poleg pridobivanja strokovnega znanja in praktičnih izkušenj tudi priložnost za odmik od vsakdanje rutine dela v vojašnicah, za druženje in sklepanje novih stikov.

Zasnežena planota Pokljuka pa je poleg pripadnikov Slovenske vojske v prvih zimskih dneh na bele površine Rudnega polja privabila tudi policiste, poklicne gasilce, jamarske in gorske reševalce ter člane enot reševalnih psov, ki so se pomerili na že 48. tradicionalnem tekmovanju Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite v patroljnim teku na smučeh. Vsakoletna prireditel ima poleg tekmovalnega značaja tudi vlogo srečevanja in medsebojnega spoznavanja pripadnikov varnostnih in zaščitnih struktur v Sloveniji. Vse ekipe so na progi pokazale izjemno psihofizično in borbno pripravljenost za delovanje v najtežjih zimskih razmerah.

Marko Pišlar

ŽE 100 LET BRANIJO DOMOVINO IZ ZRAKA

12. januarja 2019 je preteklo 100 let od prvega bojnega poleta pilotov ljubljanske letalske stotnije, kar predstavlja začetek razvoja slovenskega vojaškega letalstva. Ob tej priložnosti je 15. polk vojaškega letalstva dan pred praznovanjem v Vojašnici Jerneja Molana v Cerkljah pri Krki pripravil slovesni postroj, zvečer istega dne pa so pripadniki zaznamovali dogodek z osrednjo slovesnostjo v viteški dvorani gradu v Brežicah. Osrednje slovesnosti se je udeležil tudi predsednik Republike Slovenije in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor.

Besedilo: Aljaž Peček

Foto: Bruno Toič in Damjan Vodenik/GŠSV

**LETALSKI POLK TEMELJI
NA BOGATI TRADICIJI**

Poveljnik 15. polka vojaškega letalstva polkovnik Bojan Breclj je na slavnostnem postroju pred zbranimi pripadniki polka v pozdravnem govoru poudaril, da sta bili želja po letenju in privlačnost kovinskih ptic izziv vseh predhodnikov letalstva. »Z leti se je želja uresničevala in meje premagovanja nemogočega so postajale vse resničnejše,« je povedal in kot potrditev navedel rojaka Edvarda Rusjana, ki je pred približno 110 leti preizkusil čar letenja kot eden prvih zanesenjakov in amaterjev. Ljubljanska stotinja je nastala še pred razpadom Avstro-Ogrske s prebegom pilota Mirka Plehana z letalom iz Celovca v Ljubljano. Isto dejanje, prebeg pilota majorja Jožeta Kalana in letalskega tehnika praporščka Bogomirja Šuštarja v vrste Teritorialne obrambe leta 1991, zaznamuje začetek razvoja vojaškega letalstva Teritorialne obrambe. »Njihova dejanja povedo več kot vse naše besede,« je poudaril polkovnik Breclj. Razvojna pot Slovenske vojske traja že od devetdesetih let in letalstvo je prešlo že več obdobj razvoja. Kot prvi mejnik lahko razumemo usposabljanje pilotov vojaških helikopterjev v letalski policijski enoti. Leta 1992 so opravili v okviru takratne letalske enote Teritorialne obrambe prve samostojne lete s posadkami Slovenske vojske. Istega leta je bila ustanovljena 15. brigada vojaškega letalstva. S tem dogodkom so se začeli načrtovan razvoj enot in posodobitve. V prvi polovici 90. let so v letalski enoti prejeli helikopterje Bell-412, v drugi polovici tega desetletja pa letala Pilatus PC-9. »Letala in helikopterji, ki so bili namenjeni civilni rabi, so se pozneje izpopolnili z ustreznimi oborožitvenimi sistemi in so tako Slovenski vojski kot prvi omogočili bojno delovanje,« je razložil polkovnik Breclj. Zadnji nakup do leta 2004 so srednji transportni helikopterji Cougar. Posodobitev

se je v poznejših letih upočasnila in se končala leta 2016, ko so zadnji helikopter Cougar opremili s sistemi za samozaščito. Sistem se je posodobil tudi na drugih področjih, predvsem glede nadzora in varovanja slovenskega zračnega prostora s pridobitvijo dveh novih radarjev dolgega dosega ter posodobitvijo Letališča Cerklje ob Krki, ki je skladno z načrti v zadnji stopnji gradnje. Tudi zemeljska zračna obramba je kot del vojaškega letalstva sledila razvoju v devetdesetih letih. Polkovnik je gotov v prihodnji razvoj slovenskega vojaškega letalstva: »Prepričan sem in verjamem, da se bo Slovenska vojska tudi na tem področju razvijala. Vse zmožljivosti vojaškega letalstva z letalniki, ki jih uporabljamo že od začetka, so še danes v polni operativni zmožljivosti. Odlično so vzdrževani in z njimi lahko normalno delujemo. Samostojno opravljamo vse dodeljene naloge v podpori Slovenske vojske in zavezništva tako doma kot v tujini. Še več, zaradi dobre usposobljenosti in znanja sprejemamo nove naloge. Svojo kakovost dokazujemo tudi z uspešno opravljenimi preverjanji. Dosegli smo odlične rezultate in vzpostavili usposobljeno, primerno opremljeno in učinkovito enoto vojaškega letalstva.« Šest enot 15. polka vojaškega letalstva opravlja naloge po polkovnikovem mnenju združeno, profesionalno in kakovostno. Tako zagotavljajo suverenost Slovenije v njenem zračnem prostoru. Polkovnik je povedal, da je slovensko vojaško letalstvo nepogrešljiv partner v reševanju najdragocejšega, in sicer človeškega življenja: »Kadar delujemo v sistemu zaščite in reševanja, to dokazujemo iz ure v uro, iz dneva v dan in z vsemi razpoložljivimi zmožljivostmi. Lahko smo ponosni na svoje dosežke in stojimo brez sramu z ramo ob rami ob pripadnikih letalstva vojaških zaveznic.« Poveljnik 15. polka vojaškega letalstva je v svojem govoru še dodal: »Prepričan sem, da bi bili danes na nas

ponosni tudi pripadniki ljubljanske in mariborske letalske stotnije.«

**DOBRO SODELOVANJE Z
LOKALNO SKUPNOSTJO**

Na osrednji slovesnosti v gradu v Brežicah je polkovnik Bojan Breclj pozdravil vse navzoče in poudaril visoko usposobljenost letalskih enot. Župan Občine Brežice Ivan Molan je v svojem govoru povedal, da generacije v Brežicah z letali sobivajo od leta 1939. Pred leti posodobljeno Letališče Cerklje ob Krki je prebivalce občine še tesneje povežalo, saj je širitev preoblikovala prostor in vplivala na življenje ljudi ob letališču. Meni, da načrti za nadaljnji razvoj vojaškega letališča, civilnega letalstva in logističnega centra omogočajo več skupnih izzivov. »Zavedam se, da je za uspešen razvoj najpomembnejše dobro sodelovanje, ki temelji na primernih medsebojnih odnosih in zaupanju med lokalno skupnostjo, letališčem, vojašnico in državo,« je še povedal. Molan je prav tako prepričan, da je Občina Brežice v preteklosti s svojo podporo širitvi letališča in s pripravljenostjo za sodelovanje to dokazala. Poudaril je željo lokalne skupnosti, da bi se čim prej uresničile vse ureditve, ki jih določa državni prostorski načrt za širitev letališča. Po njegovem mnenju je tudi izbira prizorišča za prireditev sporočilo o krepitvi medsebojnih vezi.

**VARNOST MORA
ZAGOTOVITI DRŽAVA**

Osrednji govornik na slovesnosti predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je poudaril, da je prireditev ob 100 letih vojaškega letalstva v Sloveniji dobra priložnost za spomin na slovenske kulturne, politične in tudi vojaške korenine, ki segajo daleč v preteklost. Mlajšim rodovom je tako lažje razložiti, zakaj je bilo mogoče ustanoviti slovensko državo, predvsem pa tudi, kako jo braniti.

»Zgodovina nas spominja na zahtevne začetke. V zgodovinski okvir začetkov vojaškega letalstva spada tudi Maistrovo delovanje. V podobnem času se je matični domovini pridružilo Prekmurje,« je predsednik Pahor ustanovitev letalske enote postavil v zgodovinski okvir. Predsednik je prepričan, da smo lahko na razvoj dogodkov, ki so temelj naše suverenosti, upravičeno ponosni. Tudi zaradi hudih preizkušenj, ki smo jih kot narod prestali. V pregledu zgodovine vojaškega letalstva se predsedniku RS zdi zanimivo dejstvo, da je bil prvi poveljnik jugoslovanskega partizanskega vojaškega letalstva prav Slovenec. V okviru ustanovitve države je bilo slovensko vojaško letalstvo del sil teritorialne obrambe. Vrhovni poveljnik oboroženih sil meni, da se z upravičeno radovednostjo in predvsem odgovornostjo sprašujemo o nadaljnjem razvoju varnostnih sil. Treba je še posebej poskrbeti, da bodo vsi stebri narodne varnosti dobro pripravljeni. Slovensko vojaško letalstvo mora zbrati izkušnje vseh sto let svojega delovanja in ugotoviti, kateri ukrepi so neizogibni za občutek varnosti državljanov. »Sodobni človek si lahko večino stvari uredi sam, za svojo varnost pa ne more poskrbeti,« je izrazil pomembnost premisleka o nadaljnjem razvoju vojaškega letalstva. »Ni prav, da je varnost odgovornost posameznika, saj bi morala zanj poskrbeti država. Oceniti je treba, kaj in koliko potrebujemo za ohranitev suverenosti. Zdaj je najboljši čas, da se vojska na podlagi dobre presoje opremi in začne ustrezno delovati,« je predsednik sklenil svoje misli.

**PRIZNANJA PODELJENA
POSAMEZNIKOM IN
ORGANIZACIJAM**

Na proslavi je 15. polk vojaškega letalstva podelil priznanja organizacijam in posameznikom. Za odlično sodelovanje so prejeli

ŠTIRJE NOVI PILOTI SO PREJELI ZNAK LETALSKA KRILCA.

priznanja Občina Brežice, Uprava RS za zaščito in reševanje, Direktorat za logistiko Ministrstva za obrambo Republike Slovenije, Kontrola zračnega prometa Slovenije na Letališču Cerklje ob Krki in Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije. Poveljnik Bojan Breclj je podelil priznanja zdravniku letalske medicine mag. Tomažu F. Koželju, Dragu Bunčiču za zasluge pri razvoju slovenskega vojaškega padalstva in polkovniku

Robertu Šipcu ter polkovniku v pokoju Gabrijelu Možini za doprinos k razvoju vojaškega letalstva. Vojska je ob prazniku slovenskega vojaškega letalstva bogatejša za štiri mlade operativne pilote, ki so uspešno končali usposabljanje v Letalski šoli Slovenske vojske in bodo prevzeli naloge v operativnih letalskih enotah. Ob tej priložnosti je poveljnik 15. polka vojaškega letalstva novim pilotom čestital in jim podelil znak letalska krilca. ■

POLKOVNIK BOJAN BRECLJ JE PRED POSTROJEM PRIPADNIKOV 15. POLKA VL PODELIL ZASLUŽENA PRIZNANJA.

HELIKOPTER SV BELL-206 NA DVORIŠČU GRADU V BREŽICAH

POTREBA PO POVEČANJU SREDNJEGA HELIKOPTERSKEGA IN LETALSKEGA TRANSPORTA

Pogovor s poveljnikom 15. polka vojaškega letalstva polkovnikom Bojanom Brecljem

12. januarja smo praznovali 100 let, odkar so piloti ljubljanske letalske stotnije izvedli svoj prvi izvidniško-bojni polet. V spomin na ta dogodek praznujemo 12. januarja dan slovenskega vojaškega letalstva. Od skromnih začetkov pred sto leti pa vse do danes je slovensko vojaško letalstvo doživelo hiter razvoj, kar se v zadnjih desetletjih odraža z nakupom letal in helikopterjev, sistemov za nadzor in kontrolo zračnega prostora in prenovi osrednjega vojaškega letališča v Cerkljah ob Krki. Težko breme varčevanja in pomanjkanja finančnih sredstev v Slovenski vojski pa ni prizaneslo niti slovenskemu vojaškemu letalstvu, kar se pozna zlasti na področju posodabljanja letalske tehnike in kadra. O preteklem delu in prihodnjem razvoju vojaškega letalstva SV smo se pogovarjali s poveljnikom 15. polka VL polkovnikom Bojanom Brecljem.

Besedilo: Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

Kako se je slovensko vojaško letalstvo razvijalo med stoletno zgodovino in kateri so bili pomembni mejniki, ki so jo zaznamovali?

Mislim, da tega dela naše letalske zgodovine ne poznamo dovolj dobro. V trenutku, ko je bil opravljen prvi izvidniško-bojni polet, sta že nastali dve letalski stotniji, in sicer mari-borska in ljubljanska. V obeh stotnjah, ki sta bili pod okriljem Maistrovih enot, so leteli slovenski piloti iz avstro-ogrskega vojaškega letalstva. Slovenski vojaški letalci so se bojevali tako v prvi kot v drugi svetovni vojni, sicer kot pripadniki drugih vojsk, o čemer pa je žal premalo znanega. V novejši zgodovini slovenskega vojaškega letalstva je najpomembnejši datum 28. junij 1991, ko sta major Jože Kalan in praporščak Bogomir Šuštar izvedla prelet s helikopterjem Gazela iz vrst Jugoslovanske ljudske armade v slovensko TO. Takoj zatem se je začel silovit razvoj na področju slovenskega vojaškega letalstva, saj so se že konec leta 1991 začela prva šolanja pilotov helikopterjev Agusta A109. Leta 1992 sta bila izvedena prvi polet s tem tipom helikopterja in polet s helikopterjem Bell-412, ki je bil takrat že v sestavi Ministrstva za obrambo. Ustanovljena je bila letalska enota TO. Naslednja prelomnica je vsekakor 9. junij 1992, ko je bila formalno ustanovljena 15. brigada VL. Slovensko vojaško letalsko zgodovino je zaznamovala sredina devetdesetih let, ko se je vojaška letalska tehnika intenzivno posodobila. Posodobitev se je začela z dobavo dodatnih sedmih helikopterjev Bell-412, letala L-410 Turbolet, letal Pilatus PC-9 in transportnega letala Pilatus PC-6. Pri tem bi poudaril še dva pomembna projekta, in sicer projekt Danit, ki je izpopolnitev helikopterjev Bell-412 z oborožitvenimi sistemi in sistemi za letenje v nočnih razmerah, ter projekt Hudournik, ki predstavlja nadgradnjo takrat šolskih letal Pilatus PC-9 z oborožitvenimi sistemi v letala PC-9M. Naslednji mejnik v stoletni zgodovini predstavlja leto 1996, ko je bila urejena in preplaščena vzletno-pristajalna steza na letališču v Cerkljah ob Krki, kar je omogočilo selitev prvih šolskih oddelkov na cerkljansko letališče. Leta 2000 so preselili letala PC-9 z Brnika v Cerklje ob Krki. Leta 1997 je helikopterski oddelék z dvema helikopterjema Bell-412 in letalom Turbolet L-410 postal del sestave sil Sfor v operaciji v BiH. Prvi polet v okviru te misije je bil opravljen na ozemlju BiH konec oktobra istega leta. Od takrat pa vse do leta 2003 je slovensko vojaško letalstvo sodelovalo v Sforju, pozneje pa je delovalo tudi v operaciji Kfor na Kosovu. Neslavna obletnica je vsekakor leto 2003, ko so se vojaške letalske enote na operativni ravni razpustile, saj sta bila takrat ukinjena 1. operativno poveljstvo VLZO, prav tako 15. brigada VL. Enote so bile kot samostojni bataljoni podrejene različnim poveljstvom SV na operativni ravni. Leta 2008 je bila ustanovljena brigada zračne obrambe in letalstva (BRZOL), ki je znova združila enote vojaškega letalstva in zračne obrambe pod enotnim vodstvom. Novejše prelomnico predstavlja 15. maj 2013, ko je bil s transformacijo Slovenske vojske ustanovljen 15. polk VL, ki danes v svoji sestavi združuje vse enote vojaškega letalstva v Slovenski vojski.

Letalstvo Slovenske vojske spada k 15. polku VL s sedežem v Cerkljah ob Krki. V svoji sestavi imate več podrejenih enot. Kako ste organizirani danes in koliko pripadnikov štejete?

15. polk VL je enota na taktični ravni SV, ki je podrejena Poveljstvu sil SV. Organizirani smo v poveljstvo polka in šest podrejenih enot, to so 16. center za nadzor in kontrolo zračnega prostora, 107. letalska baza, 151. helikopterska eskadrilja, 152. letalska eskadrilja, 153. letalsko-tehnična eskadrilja in letalska šola. V 15. polku VL je približno 580 pripadnikov. Polk deluje po načelu centraliziranega poveljevanja in decentralizirane izvedbe, kar pomeni, da poteka večina načrtovanja, razen lastnega usposabljanja enot, čez poveljstvo polka, enote pa to samostojno izvajajo.

sicer helikopterji Bell-412, ki so v letalstvu SV od leta 1991, ter letala, ki smo jih dobili v uporabo sredi oziroma ob koncu devetdesetih let prejšnjega stoletja.

Slovenska vojska in njeno vojaško letalstvo sta v preteklih letih prestala enega izmed najtežjih obdobij v svoji zgodovini, zlasti z vidika pomanjkanja finančnih, kadrovskih in materialnih virov. Kako se je to odražalo pri vsakdanjem delu polka in katera področja so bila zaradi varčevanja najbolj okrnjena?

Zaradi pomanjkanja finančnih virov so bila okrnjena prav vsa področja. Naš polk je finančna kriza najbolj prizadela, saj smo morali določiti prednostne naloge na področju vzdrževanja. Tako normalnih postopov vzdrževanja, ki ga načrtujemo v petletnem

Zanimanja mladih za delo v naši enoti je veliko, čeprav opažamo, da trend števila kandidatov v zadnjih letih upada. Na predvečer praznika vojaških letalcev smo podelili letalska krilca štirim mladim pilotom, ki gredo v operativne enote. Imamo še približno dvanajst kandidatov, ki so bodisi štipendisti ali so že v letalski šoli. Večja težava je pri drugih specialistih, ki so nujni za delo v centru za nadzor in kontrolo zračnega prostora in za vzdrževanje letalske tehnike in druge podporne naloge, zlasti pa pri letalskem nespecialističnem kadru, ki ga na primer potrebuje letalska baza za delovanje letaliških služb.

Kako ste opremljeni za izvajanje svojih rednih nalog?

Uporabljamo približno 40 zračnih plovil, izmed njih je osem helikopterjev Bell-412, prav tako imamo štiri srednje transportne helikopterje Cougar AS AL 532 in štiri šolske helikopterje Bell-206 JetRanger. Med letali za transport bi omenil dve letali PC-6, letalo L-410 Turbolet in vladno letalo Dassault Falcon 2000EX. Opremljeni smo še z devetimi šolskimi bojnimi letali PC-9M in letali Zlin Z-242 ter Z-143, ki jih uporabljamo za potrebe šolanja svojega kadra. Za nadzor in kontrolo zračnega prostora RS uporabljamo zelo dobro in primerljivo opremo kot podobne enote v zavezništvu, saj imamo dva izmed najsodobnejših radarjev dolgega dosega, prav tako premične radarje kratkega dosega, ki zagotavljajo sliko v zračnem prostoru, ki ga zaradi konfiguracije terena v Sloveniji ne moremo pokriti z radarjema dolgega dosega. Vključeni smo v Natov integriran sistem zračne obrambe (NATINADS). Stalno posodabljam tudi infrastrukturo na Letališču Cerklje ob Krki, kjer smo že pridobili uporabno dovoljenje za vzletno-pristajalno stezo dolžine tri tisoč metrov in za njeno osvetlitev, ki se trenutno uvaja v operativno uporabo. V zadnjih mesecih pa smo dobili novo mehanizacijo za vzdrževanje letaliških površin. Najstarejša oprema, ki jo trenutno uporabljamo pri svojem delu, so zrakoplovi, in

obdobju, nismo izvedli do popolnosti, saj smo se pri tem prilagajali trenutno razpoložljivim finančnim virom in potrebam. Kljub temu smo med najtežjo finančno krizo uvedli v operativno uporabo dva radarja dolgega dosega in končali nadgradnjo helikopterjev Cougar AS AL 532. Na tem tipu helikopterja smo izvedli obdobje, tako imenovani G-pregled, na 12 do 15 let, kar je zahtevalo visok finančni vložek. Tako smo imeli na razpolago manj denarja za vzdrževanje preostale tehnike. Na kadrovskem področju imamo podobne težave, kot jih imajo vse enote v Slovenski vojski. Tudi rešujemo jih na enak ali vsaj podoben način. Posebnost naše enote je, da se mora kader izobraževati vsaj dve leti ali celo tri leta, da sploh lahko začne delati. Naši piloti na primer po treh letih šolanja pridejo v operativno enoto, enako je pri letalskih tehnikih, ki morajo delati pod nadzorom od dve leti do tri leta. Podobno je pri kontrolorjih oborožitvenih sistemov v centru za nadzor in kontrolo zračnega prostora. Pomanjkanje kadra vsekakor občutimo. V tem trenutku še lahko izvajamo vse naloge, dejstvo pa je, da bo treba najti skupaj s Slovensko vojsko ustrezno rešitev, ki nam bo zagotovila stabilno kadrovanje.

V enoti zaposlujete veliko letalskih specialistov, katerih šolanje je dolgotrajno, zahtevno in tudi drago.

Kako rešujete težave z odhodom specialističnega letalskega in drugega kadra iz enote zaradi boljših ponudb na civilnem trgu dela ali zaradi upokojevanja?

Letalski trg se predvsem za pilotski kader zelo odpira, saj smo v zadnjih dveh letih izgubili štiri pilote. Še večjo krizo smo imeli, ko smo izgubili letalske inženirje, ki so se zaposlili v javni agenciji za civilno letalstvo. V zadnjem obdobju smo izgubili najperspektivnejši del kadra, saj nihče ne vzame v službo začetnikov, prav tako ne tistih proti koncu poklicne poti, temveč takšne, ki imajo vse znanje in so na višku svoje

te številke primerjamo z letom 2014, ko smo za potrebe reševanj naleteli 205 ur, vidimo, da število naletenih ur za reševanje eksponencialno narašča. Kot dolgoletni pilot helikopterja sem zmeraj z veseljem opravljal te naloge in tako bo tudi v prihodnosti, saj je Slovenska vojska dokazala, da jih zna in tudi mora opravljati.

Od marca 2015, ko je bila podpisana pogodba o sodelovanju med Ministrstvom za obrambo in Zavodom Republike Slovenije za presaditev organov in tkiv Slovenija Transplant sodelujete z letalom Falcon

kariere. Ena izmed rešitev, ki jo ves čas zagovarjamo, je znanje, zato veliko sredstev in energije namenjamo šolanju ter usposabljanju svojega kadra, ne samo na osnovni ravni, temveč tudi na nadaljevalni. Zaposleni moramo svoje znanje osveževati oziroma izpopolnjevati.

Koliko se mladi danes sploh zanimajo za zaposlitev v enoti in kako uspešni ste pri pomlajevanju kadra?

V enoti imamo poseben sistem kadrovanja za pilote. Nove pilote pridobivamo s štipendijami, ki jih podelimo po končanem prvem letniku študija na Fakulteti za strojništvo. Do zdaj smo uspeli podeliti še vse štipendije. Zanimanja mladih za delo v naši enoti je veliko, čeprav opažamo, da trend števila kandidatov v zadnjih letih upada. Rad bi poudaril, da smo letos na predvečer praznika vojaških letalcev podelili letalska krilca štirim mladim pilotom, ki gredo v operativne enote. Imamo še približno dvanajst kandidatov, ki so bodisi štipendisti ali so že v letalski šoli. Večja težava je pri drugih specialistih, zlasti pa pri letalskem nespecialističnem kadru, ki ga na primer potrebuje

letalska baza za letališke službe. Ti specialisti so nujni za delo v centru za nadzor in kontrolo zračnega prostora, za vzdrževanje letalske tehnike in druge podporne naloge. Na tem področju bomo morali iskati nove rešitve, s katerimi bomo zagotovili dolgo-ročno kadrovsko stabilnost.

Nepogrešljiv je vaš prispevek v nalogah pomoči civilnemu prebivalstvu ob naravnih in drugih nesrečah. Helikopterji so vključeni v reševanje v gorah, gašenje požarov v naravi, helikoptersko nujno medicinsko pomoč in posredovanje ob drugih nesrečah. Koliko aktivnosti ste opravili lani?

Vojaško letalstvo SV sodeluje s Civilno zaščito že od njenega nastanka. Pri gašenju požarov sodelujemo od leta 1992. V zadnjih letih opažamo porast posredovanj s helikopterji. Lani avgusta smo prvič opravili več kot 100 reševanj. Oktobra pa smo začeli delovati iz dveh baz, poleg Brnika tudi iz Maribora, od koder izvajamo helikoptersko nujno medicinsko pomoč. Lani smo skupaj opravili 645 reševanj, za kar smo naleteli 758 ur. Če

pri prevozu telesnih organov ter tkiv. Doslej ste naleteli že precej ur in pomagali rešiti veliko ljudi. Kako uspešni ste bili pri tem projektu?

Sodelovanje z zavodom Slovenija Transplant je zelo dobro. Menim, da je tudi pridobitev letala Falcon, ki smo ga kot zadnjega dobili v svojo letalsko floto, zgodba o uspehu, saj smo v šestih mesecih postali operativni. Le redko kdo verjame, da smo v tako kratkem času izvedli toliko šolanj in postopkov ter začeli z njim operativno leteti, za kar bi drugi potrebovali več kot leto dni. Z letalom Falcon izvajamo različne vrste nalog v vseh razmerah delovanja. Sodelovanje v projektu Slovenija Transplant je le ena izmed nalog, v kateri z veseljem sodelujemo. Za to letalo imamo sistem vzdrževanja, ki nam zagotavlja stalno operativnost, zato z njim dosegamo najvišjo operativnost med vsemi vojaškimi plovili. Leta 2018 smo z letalom Falcon izvedli 12 prevozov za potrebe zavoda Slovenija Transplant. Od podpisa pogodbe o sodelovanju pa do danes so dežurne posadke 152. letalske eskadrilje izvedle že 41 prevozov.

Lani je bila uspešno opravljena akreditacija programov za kontrolorje združenih ognjev (JTAC), kar predstavlja pomemben mejnik pri vzpostavljanju regionalne šole za kontrolorje združenih ognjev (AGOS). Kam bodo usmerjena nadaljnja prizadevanja na tem področju?

Slovenska vojska si je postavila dva cilja. Prvi cilj je bil vzpostaviti šolo, ki jo bo certificirala zveza Nato. Šola AGOS trenutno deluje kot šola SV, ki bo pozneje prerasla v regionalno šolo za kontrolorje združenih ognjev, temeljila pa bo na mednarodnih sporazumih. Menim, da smo prvi cilj že dosegli, predvsem s pridobitvijo simulatorja za usposabljanje kontrolorjev konec lanskega leta. Simulator bomo prvič uporabili kot učni pripomoček na naslednjem tečaju za kontrolorje marca. V tem trenutku smo izpolnili vse pogoje za priznanje šole. Izpolnujemo pa tudi že drugi cilj, saj smo podpisali mednarodne sporazume z nekaterimi drugimi državami. Na vsakem tečaju, ki ga organiziramo, poleg slušateljev redno sodelujejo tudi inštruktorji iz drugih zaveznških vojsk. Šola AGOS je primer, kako lahko s skupnimi močmi v kratkem času opravimo veliko delo. Mednarodno priznanje tej šoli dajejo pripadniki oboroženih sil zaveznštva, ki so se udeležili mednarodnih tečajev za kontrolorje združenih ognjev oziroma so sodelovali na naši osrednji mednarodni vojaški vaji Jadranski udar (Adriatic Strike), ki smo jo lani že sedmo leto zapored organizirali v Sloveniji v podporo vzpostavitve šole AGOS. Vse države v regiji potrebujejo kontrolorje združenih ognjev, vendar jih nihče ne potrebuje toliko, da bi bilo smiselno ustanoviti svojo šolo, ki bi stalno delovala. Ocenjujem, da je bila namera po vzpostavitvi šole AGOS pravi korak SV, ki kaže velike uspehe.

Bo vaša največja vaja Jadranski udar potekala tudi letos in v čem se bo razlikovala od preteklih sedmih vaj? Takšno vajo bomo izvedli tudi letos, saj smo

jo vključili v načrt vaj SV. 15. polk VL bo kot v preteklih letih nosilna enota te aktivnosti, ki bo potekala v prvem tednu meseca junija. V tem letu bo Slovenska vojska v sodelovanju z oboroženimi silami ZDA od marca do junija izvedla serijo vojaških vaj. Vaja Jadranski udar 2019 bo potekala vzporedno z eno izmed teh aktivnosti na ozemlju Republike Slovenije. Potekala bo podobno kot lani. V čem se bo vaja razlikovala od preteklih, bo znano po glavni načrtovalni konferenci, ki jo bomo izvedli v začetku leta. Potek vaje bo večinoma odvisen od zmogljivosti partnerskih držav, ki jih bodo prispevale za vajo. Poudarjam, da smo imeli lani prvič pod

operativnim poveljstvom letala F-16 iz Nacionalne garde Kolorada. Ameriška lovski letala niso priletela v Cerklje ob Krki samo na kurtoazni obisk, temveč so operativno delovala v našem zračnem prostoru glede na naloge, ki smo jim jih dodelili. Prav tako je na vaji v preteklosti že sodeloval Natov premetljivi zračni operativni center (DACC) iz italijanskega kraja Poggio Renatico. Vsako leto poskušamo vajo izpopolniti tako glede na zahtevnost aktivnosti za kontrolorje kot glede na razmere, ki jim jih zagotavljajo sodelujoči zrakoplovi iz zraka.

15. polk je lani z dvema helikopterjema Cougar AS AL 532 sodeloval na največji Natovi vaji Trident Juncture 18 na Norveškem. Helikopterska skupina SV, ki je štela nekaj več kot 30 pripadnikov, je sodelovala tako v združeni taktični vaji enot (LIVEX) kot v drugem delu vaje, na tako imenovani računalniško podprti vaji (CAX) v letalskem oporišču Ramstein v Nemčiji. Kako ocenjujete udeležbo pripadnikov svoje enote na največji Natovi vaji in kaj

pomenijo pridobljene izkušnje ter znanje za nadaljnje delo vaše enote?

Vaja Trident Juncture 18 na Norveškem je bila za našo enoto dober preizkus preverjanja zmogljivosti. V prvem delu smo preverili premestitev enote iz matične baze z vsemi potrebnimi materialnimi in tehničnimi sredstvi na zelo oddaljeno območje delovanja in delovanje helikopterske skupine v skrajnih vremenskih zimskih razmerah, kakršne so na severu Evrope. Med vajo smo izvedli tudi dva namenska tehnična pregleda obeh helikopterjev. Izpostavil bi tudi pomen dobrega sodelovanja z nadrejeno letalsko enoto ameriške vojske, ki je uporabljala bojne in transportne helikopterje. Z rezultati udeležbe na vaji smo zadovoljni, saj nismo imeli večjih težav.

V floti so številni letala in helikopterji, ki kmalu ne bodo več uporabni. Kljub visoki starosti pa z rednim vzdrževanjem zagotavljate visoko raven varnosti in operativnosti letalske tehnike. Tudi naše južne sosednje države v zadnjem času posodablajo svojo vojaško letalsko floto z novimi

Vaja Trident Juncture 18 na Norveškem je bila za našo enoto dober preizkus preverjanja zmogljivosti. V prvem delu smo preverili premestitev enote iz matične baze z vsemi nujnimi materialnimi in tehničnimi sredstvi na zelo oddaljeno območje delovanja in delovanje helikopterske skupine v skrajnih vremenskih zimskih razmerah, kakršne so na severu Evrope. Med vajo smo izvedli tudi dva namenska tehnična pregleda obeh helikopterjev. Z rezultati udeležbe na vaji smo zadovoljni, saj nismo imeli večjih težav.

Praznovali dan Poveljstva sil SV

V torek, 8. januarja, je bila v Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki vojaška slovesnost ob dnevu Poveljstva sil SV. Poveljstvo je bilo ustanovljeno 6. januarja 2003, ukinjeno deset let pozneje ob transformaciji SV in znova vzpostavljeno 12. maja 2017. Slovesnosti ob dnevu poveljstva so se udeležili tudi predsednik Vlade RS Marjan Šarec, minister za obrambo Karl Erjavec, namestnik načelnice GSSV brigadir Robert Glavaš, člani odbora za obrambo Državnega zbora in veliko nekdanjih sodelavcev. Poveljstvo sil SV je združeno poveljstvo, ki zagotavlja sile, poveljuje poveljstvom in enotam SV v Republiki Sloveniji ter v tujini in skrbi za podporo države gostiteljice (Host Nation Support – HNS). Načrtuje pripravljenost in delovanje sil Slovenske vojske doma in v operacijah kriznega odzivanja ter zagotavlja doseganje operativnih zmogljivosti in njihovo vključevanje v sile zavezništva.

Besedilo: Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

Gostitelj slovesnosti poveljnik sil SV brigadir Miha Škerbinc je v pozdravnem nagovoru spomnil na nekatere dosežke, saj so v preteklem letu zagotavljali mir in varnost v kar enajstih državah, dosegli so končne operativne zmogljivosti bataljonske bojne skupine, sodelovali na veliko vojaških vajah, tudi na največji Natovi vaji Trident Juncture na Norveškem. Poleg tega so omogočili prebivalcem Slovenije vse oblike pomoči in podpirali Policijo pri varovanju državne meje. Poveljnik sil SV je poudaril, da je poveljevanje nad silami SV prevzel tik pred novoletnimi prazniki. Ena izmed stvari, ki je je bil še posebno vesel, je ta, da se vrača na Vrhniko, ki je bila od zmeraj dober gostitelj vojske. Brigadir Škerbinc je ob koncu omenil, da bo to leto napolnjeno z izzivi, zato naj pripadniki praznik poveljstva sil SV preživijo čim lepše ter v dobrem razpoloženju, za kar so po koncu slovesnosti poskrbeli člani Orkestra SV in humorist ter imitator Tilen Artač. Čestital je vsem sodelavcem ob dnevu Poveljstva sil SV.

Zbrane na slovesnosti pa je pozdravil tudi župan Občine Vrhnika Daniel Cukjati, ki je poudaril, da je bila Vrhnika od prazgodovinske dobe do danes tudi vojaško mesto, zato vojake na Vrhniki še zmeraj gostijo z odprtimi rokami in nasmeškom. Kot je povedal, je bila Vrhnika eno izmed pomembnejših mest pri obrambi glavnega mesta Slovenije tudi med osamosvojitveno vojno, saj sta v njej delovali kar dve vojašnici. »Zahvaljujoč modrosti pripadnikov in poveljnikov TO se je Vrhnika v tistem obdobju izognila hujšim smrtnim žrtvam,« je prepričan župan Vrhnike, ob tem pa je zagotovil, da bo Vrhnika še naprej ostala vojaško mesto. Pri tem ga še posebno veseli, da bodo z roko v roki in skrbjo za dobre medsebojne odnose ta vojaški značaj ohranjali tudi v prihodnosti. Želi si, da bi pripadniki SV glas o največjem slovenskem pisatelju, domačinu Ivanu Cankarju, po katerem se vrhniška vojašnica imenuje, ponesli v svet.

Slavnostni govornik na prireditvi minister za obrambo RS Karl Erjavec je povedal, da je bila odločitev za ponovno vzpostavitev Poveljstva sil Slovenske vojske 12. maja 2017 pravilna. Omenil je, da je Poveljstvo sil SV med svojim prvim mandatom ministra za obrambo RS od leta 2004 do 2008 odlično in kakovostno opravljalo svoje naloge in poslanstvo v prepričanju, da bo tako tudi v prihodnosti. Minister se je zahvalil vsem dosedanjim poveljnikom sil SV in čestital brigadirju Mihi Škerbincu ob imenovanju na ta pomemben položaj. Minister je poudaril, da so novemu poveljniku sil SV zaupani veliki izzivi in odgovornost. Poudaril je, da je brigadir Škerbinc pravi vojak, ki je do zdaj opravljal pomembne naloge v Slovenski vojski in tujini, zato je tudi prepričan, da bo uspešno opravil svoje naloge. Minister Erjavec se je predsedniku Vlade Republike Slovenije Marjanu Šarcu zahvalil

za jasno podporo. »Kar zadeva rebalans proračuna za leto 2019, bo namenjenih več sredstev za obrambo, ta sredstva pa bodo porabljena za to, da bomo povečali varnost in možnosti za mir. Denar omogoča, da lahko vlada v naši družbi blagostanje in da razvijemo svoje sposobnosti,« je prepričan minister Erjavec. Ob tem je spomnil, da mednarodno okolje ni stabilno in je treba najti odgovore na nove varnostne izzive, kot so kibernetika varnost, hibridne grožnje, terorizem in radikalizem. Z zvezi s tem je izpostavil pomen Bele knjige o obrambi, v kateri bodo opredeljeni varnostni izzivi in to, kako bo Slovenska vojska nanje odgovarjala. Minister je še povedal, da potrebujemo sodobno, učinkovito in visoko usposobljeno Slovensko vojsko. »Prepričan sem, da je prihodnost Slovenske vojske v njenem posodabljanju in razvoju rodov, ki bodo odgovarjali na vse varnostne izzive,« je še dopolnil in kot primere navedel možnosti razvoja zmogljivosti za JRKBO, helikopterskih enot, enote za kibernetiko varnost, enote za specialno delovanje in drugih. Kot pomemben izziv je izpostavil ustrezno kadrovske popolnjenost Slovenske vojske. Glede plač je poudaril, da je bil z zadnjo uredbo narejen korak v pravo smer, vendar to ni bil zadnji korak. »Vojaški poklic mora postati privlačen za mlade in v to bom vložil energijo,« je še pojasnil in dodal, da je treba Slovenski vojski vrniti srce. Ob tem se je spomnil na generala Rudolfa Maistra in njegove borce, na slovenske partizane in veterane vojne za Slove-

BRIGADIR ŠKERBINC JE PODELIL NAJVIŠJA ODLIKOVANJA POVELJSTVA SIL SV.

nijo. Ob koncu je pripadnikom sil čestital ob njihovem prazniku in jim zaželel uspešno ter varno delo tudi v novem letu. Ob dnevu Poveljstva sil SV so najzaslužnejšim podelili najvišja odlikovanja in priznanja Po-

veljstva sil SV, kot so zlata, srebrna in bronasta plaketa SV. Prejemnika najvišje zlate medalje Poveljstva sil SV sta bila nekdanji poveljnik sil SV brigadir Milko Petek in načelnik štaba brigadir Klemen Medja. ■

DVIG ZASTAVE RS PRED POSTROJEM PRIPADNIKOV SIL SV

Podpora Makedoniji na poti v evro-atlantske integracije

Minister za obrambo RS Karl Erjavec je bil 21. januarja na enodnevnem uradnem obisku v Skopju v Republiki Makedoniji, kjer se je srečal z gostiteljico, ministrico za obrambo in namestnico predsednika vlade, Radmilo Šekerinsko. Ministra Erjavca so na ločenih srečanjih sprejeli tudi makedonski premier, zunanji minister in predsednik Sobranja.

Besedilo: SSK
Foto: morm.gov.mk

Ministra sta se po sprejemu z vojaškimi častmi pred makedonskim obrambnim ministrstvom najprej sestala na krajšem pogovoru, nato so sledili uradni pogovori obeh delegacij. Sogovornika sta v uvodu ocenila, da srečanja na najvišji ravni v zadnjem obdobju potrjujejo odlične odnose med Slovenijo in Makedonijo. Tudi ta obisk predstavlja nadaljevanje političnega dialoga ter krepitev dvostranskega in regionalnega sodelovanja na obrambnem področju. Minister Erjavec je čestital tako voditeljem kot prebivalcem Makedonije za uspešen dogovor z Grčijo glede imena države, ki bo po desetletjih končal spor med obema državama. Kot je poudaril, je zmaga modrost, saj se je končal obremenilen spor. Dokončna rešitev vprašanja imena bo namreč odločilno prispevala k napredku približevanja članstva države zvezi Nato, za kar si prizadeva tudi Slovenija. »Na območju Balkana ni bilo vedno tako in veseli me, da je Makedonija postala zgled tudi za druge države iz regije,« je še dopolnil minister Erjavec. Ministra sta v nadaljevanju pogovorov pregledala program sodelovanja med državama na obrambnem in vojaškem področju ter izrazila zadovoljstvo nad dosedanjim izvajanjem skupnih aktivnosti. Letni načrt za leto 2018 je vseboval 27 skupnih aktivnosti, za letos pa jih je

načrtovanih 16. Čeprav je aktivnosti letos nekoliko manj, kot jih je bilo v preteklih letih, so te bolj ciljno usmerjene. V okviru skupnih aktivnosti na obrambnem in vojaškem področju sicer prevladujejo predvsem vojaška usposabljanja in vaje, aktivnosti enot zračne obrambe, vsebine vojaškega gornišstva, usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev ter sodelovanje obveščevalnih služb in inšpektoratov. Sogovornika sta se v pogovorih dotaknila tudi varnosti v regiji. Izpostavila sta krhkost stabilnosti Zahodnega Balkana in se strinjala glede nujnosti ohranjanja dialoga vseh držav v tem delu Evrope. Že na vrhu Nata v Bruslju je makedonska obrambna ministrica Šekerinska izpostavila pomen podpore mednarodne skupnosti pri vključevanju Makedonije v evro-atlantske integracije in zaprosila za njeno podporo. Minister Erjavec je makedonski strani znova zagotovil podporo Slovenije, ki že vsa leta dosledno zagovarja stališče, da je evro-atlantska perspektiva za Makedonijo in druge države Zahodnega Balkana nujna. Slovenija je Makedoniji pri tem pripravljena pomagati podobno, kot je pomagala že Črni gori, in sicer predvsem s predajanjem svojih znanja in izkušenj. Zaradi podpore Makedoniji na njeni poti v evro-atlantske integracije Slovenija v Makedoniji vodi NATOvo povezovalno pisarno in zavzema mesto politične svetovalke vodji. V okviru programa uradnega obiska je ministra Erjavca v prostorih vlade na krajšem pogovoru sprejel predsednik makedonske vlade Zoran Zaev. Sledilo je srečanje z makedonskim zunanjim ministrom Nikolo Dimitrovim. V okviru uradnega obiska v makedonskem parlamentu, kjer se je minister Erjavec srečal z njegovim predsednikom Talatom Xheferijem, je potekala krajša slovesnost ob prevzemu vodenja Natovega kontaktnega veleposlaništva, ki je pripadlo Republiki Sloveniji. Uvodni govorec je bil minister Karl Erjavec. S prevzemom te vloge Slovenija krepi deklarirano podporo Makedoniji na njeni poti v Nato. ■

Generalka Ermenc na konferenci Vojaškega odbora Nata

V torek, 15., in sredo, 16. januarja, je v Bruslju potekala konferenca Vojaškega odbora Nata na ravni načelnikov obrambnih štabov držav članic. Konferenca se je udeležila tudi načelnica Generalštaba Slovenske vojske generalmajorka Alenka Ermenc.

Besedilo: SV
Foto: www.nato.int

Načelniki obrambnih štabov so prvi dan razpravljali predvsem o sedanjih in prihodnjih strateških Natovih izzivih, o Natovi vojaški strategiji, mednarodnih operacijah in misijah, odvrtačni in obrambni držji ter o pobudi za pripravljenost zavezniških sil. Udeleženci so se sestali z operativnimi partnerji in izmenjali mnenja o podpori operaciji Odločna podpora (RSM) v Afganistanu ter pomoči in svetovanju afganistanskim ustanovam ter nacionalnim obrambnim in varnostnim silam pri zagotavljanju regionalne varnosti. Drugi dan konference so načelniki obrambnih štabov držav članic Nata govorili o ukrepih odvrtačanja, novem modelu zagotavljanja zmogljivosti iz skupnih sredstev in partnerstvu Nata z Gruzijo. Posebej so poudarili napredek pri sodelovanju. Konferenca se je končala z razpravo o Zahodnem Balkanu in misiji Kfor na Kosovu. Načelnica Generalštaba Slovenske vojske generalmajorka Alenka Ermenc se je ob robu zasedanja na dvostranskih srečanjih sestala s kolegi iz Kanade, Avstrije, Madžarske in Hrvaške. Na ločenem pogovoru jo je sprejel tudi predsedujoči Vojaškega odbora Nata general Sir Stuart Peach. ■

Odbor za obrambo obiskal URSZR

Člani Odbora za obrambo Državnega zbora RS so v sredo, 23. januarja, obiskali Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Center za obveščanje Republike Slovenije in Državni logistični center URSZR. Minister za obrambo Karl Erjavec in generalni direktor uprave Darko But sta s sodelavci predstavila poslane organiziranost, delovanje in pomembnejše naloge tako uprave kot Centra za obveščanje Republike Slovenije. Poslanci so si ogledali delovanje državnega centra za obveščanje in Državni logistični center URSZR v Rojah.

Besedilo: SSK

Minister Erjavec je povedal, da sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami dobro deluje, kar je pomembno za varnost vseh državljanov. Opozoril je, da imamo številne varnostne izzive oziroma tveganja tako za naravne kot industrijske in druge nesreče. Minister Erjavec je ocenil, da je URSZR nanje ustrezno pripravljena, hkrati pa spomnil, da sistem deluje predvsem na podlagi prostovoljstva. »Zadovoljen sem, da bomo v rebalansu proračuna sredstva za delovanje URSZR povečali,« je poudaril minister in pojasnil, da je predvidenih 31 milijonov evrov celo več od sredstev, ki so bila URSZR dodeljena leta 2008. Izpostavil je tudi izjemno dejavnost uprave na področju projektov v okviru EU, saj URSZR ob že sedanjih 18 projektih letos sodeluje v treh novih: »Zadovoljen sem, da URSZR uporablja vse

možnosti za pridobivanje evropskih sredstev.« Ob predstavitvi večjih dogodkov, ki jih uprava načrtuje v prihodnosti, zlasti z mednarodno udeležbo, je minister opozoril na veliko mednarodno vajo s podme no potresa, ki bo potekala leta 2020 v Ljubljani. Ob predstavitvi republiškega centra za obveščanje so poslancem predstavili tudi načrte posodobitve centrov in njihovega tesnejšega sodelovanja ob nesrečah ter sistema za obveščanje prebivalstva ob večji nesreči in ukrepih čez kratka tekstovna sporočila na mobilne telefone. Minister Erjavec je glede Državnega logističnega centra URSZR v Rojah, ki so ga odprli prav med njegovim prvim mandatom na MO, povedal, da se je center zelo razvil. Po besedah predsednika Odbora za obrambo DZ Sama Bevka je bil obisk URSZR koristen, saj se samo tako poslanci lahko neposredno in bolje seznani s sodobnimi temami. Bevk je pojasnil, da bodo marca na odboru obravnavali novelo Zakona o gasilstvu, s katero bodo poklicnim gasilcem uredili dodatek za stalnost in ga tako izenačili z dodatkom primerljivih poklicev v državi, v nadaljevanju pa tudi predlog posodobljenega zakona za področje gasilstva. Ta je trenutno, kot je poslanec danes predstavilo vodstvo MO, v usklajevanju z vsemi gasilskimi organizacijami in občinami. Vodstvi MO in URSZR želita posodobiti tudi Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Kot je še povedal predsednik Odbora za obrambo, bo spomladi iziziv predvsem rebalans državnega proračuna za leto 2019, ki ga jutri sprejema Vlada RS. Za to področje se zagotavlja več kot 40 milijonov evrov več sredstev, tudi za področje zaščite in reševanja. ■

»OHRANJANJE MIRU NI VOJAŠKO DELO, VENDAR GA LAHKO DOBRO IZVEDE SAMO VOJAK«

S temi besedami je podpolkovnik Boško Haupt, poveljnik 38. slovenskega kontingenta v okviru misije Kfor orisal vojakovo delo v tujini. Kontingent je na Kosovu konec oktobra prevzel naloge in se je tako že pred božičnimi prazniki izpopolnil v opravljanju svojih nalog ohranjanja miru. 21. decembra je vojake obiskal minister Karl Erjavec z namenom srečanja s poveljniki operacije Kfor, predvsem pa z večino pripadnikov misije, ki je nastanjena v vojaški bazi Italijanska vas v bližini mesta Peć.

Besedilo in foto: Aljaž Peček

V okviru obiska na Kosovu so se minister Erjavec in drugi člani delegacije v vojaški bazi Film City v Prištini najprej srečali s poveljnikom operacije Kfor generalmajorjem Lorenzom D'Addariom. V pogovoru so se dotaknili sodobnih varnostnih in splošnih razmer na Kosovu, stanja v operaciji Kfor ter slovenskega delovanja v njej. Minister Erjavec je poudaril, da spadajo trajna stabilizacija, razvoj in napredek ter vključenost držav Zahodnega Balkana v evro-atlantske integracije v strateški interes Republike Slovenije. Minister Erjavec je izpostavil potrebo, da Nato in širša mednarodna skupnost še naprej podpirata Kosovo in ves Zahodni Balkan. Republika Slovenija zagovarja skladno s tem ohranitev vidne

Kosovom, ki bi se moralo po mnenju sogovornikov vzdržati enostranskih dejanj in nadaljevati konstruktiven dialog. Polkovnik Gianfranco di Marco je pohvalil strokovnost in zavzetost slovenskih vojakov, ki so v lokalnem okolju odlično sprejeti in cenjeni. Minister Erjavec je ob tem povedal: »Če ne bosta stabilna Zahodni Balkan in Bosna, tudi Slovenija ne bo. Slovenski vojaki to stabilnost omogočajo. Vemo, da so odnosi med Prištino in Beogradom zelo napeti. Menim, da sta Kfor in Slovenska vojska jamstvo za stabilnost Kosova.« Poveljnik SVNKON 38 v operaciji Kfor podpolkovnik Boško Haupt je ministra Erjavca in člane delegacije seznanil z aktivnostmi slovenskega kontingenta v operaciji Kfor ter razmerami na operativnem

kulturnega in verskega pomena (samostan Visoki Dečani) ter vojaških baz Kfor, zagotavljanje enote za hitro odzivanje in taktične rezerve, izpolnjevanje štabnih nalog in svetovalna podpora kosovskim varnostnim ustanovam ter krepitev sodelovanja z lokalnim prebivalstvom z izvajanjem projektov civilno-vojaškega sodelovanja.

PRIPRAVLJENOST NA TAKOJŠEN ODZIV

Manevrski bataljon, ki je pod italijanskim poveljstvom, sestavljajo štiri čete, vse pa spadajo med *kinetične enote*, torej enote, namenjene neposrednemu posredovanju. Slovenska četa se imenuje Sierra, poleg nje so še dve avstrijski četi in italijanska četa, sestavljena iz

MINISTROV OBISK ITALIJANSKE BAZE V PEČI

vojaške prisotnosti sil Kfor, saj te še zmeraj ohranjajo ključno varnostno-stabilizacijsko vlogo na Kosovu. Minister Erjavec je ob tem poudaril, da mora biti kakršno koli večje spreminjanje obsega, sestave in drže operacije Kfor v prihodnosti pogojeno z izpolnitvijo vseh pomembnejših pogojev, predvsem pa z utrditvijo stabilnih varnostnih razmer na celotnem Kosovu ter nepovratnim izboljšanjem in ureditvijo odnosov med Prištino ter Beogradom.

VEČINA SLOVENSKEGA KONTINGENTA NA ZAHODU KO SOVA

Sile Kfor sestavljata večnacionalni bojni skupini, ki sta razdeljeni na vzhodno in zahodno. V okviru Večnacionalne bojne skupine Zahod deluje tudi večina slovenskega kontingenta. V italijanski bazi blizu Peči se je minister Erjavec najprej srečal s poveljnikom večnacionalne bojne skupine Zahod polkovnikom Gianfrancom di Marcom. V pogovoru je bila izražena zaskrbljenost glede nedavnega povečanja napetosti med Srbijo in

območju, kjer kontingent izvaja svoje naloge. Večino kontingenta, ki vključuje manevrsko četo z logistiko, šest skupin za povezavo in nadzor, skupino vojaške policije, zmogljivosti za zagotavljanje situacijskega zavedanja in nacionalni podporni element, sestavljajo pripadniki 72. brigade Slovenske vojske. Vseh pripadnikov na misiji je 242. Del pripadnikov kontingenta opravlja štabne naloge v večnacionalnih poveljniških strukturah operacije Kfor. Večina pripadnikov deluje v okviru večnacionalne bojne skupine Zahod, ki je nameščena v bazi Italijanska vas (Villaggio Italia) blizu Peči na zahodu Kosova, drugi pripadniki pa so v Prištini (baza Film City) in Novem Selu. Kontingent deluje v zahodnem, osrednjem in severnem delu Kosova. Glavne naloge pripadnikov Slovenske vojske na Kosovu so vzdrževanje varnega in stabilnega okolja in svobode gibanja, spremljanje varnostnih in splošnih razmer na terenu ter posledično prispevanje k boljšemu situacijskemu zavedanju, izvajanje nadzora oziroma patroljiranja na tranzitnih poteh in nadzor nih točkah, varovanje objektov posebnega

dveh italijanskih in enega moldavskega voda. Slovensko četo Sierra sestavljajo poveljstvo četo z logistiko, šest skupin za povezavo in nadzor, skupino vojaške policije, zmogljivosti za zagotavljanje situacijskega zavedanja in nacionalni podporni element, sestavljajo pripadniki 72. brigade Slovenske vojske. Vseh pripadnikov na misiji je 242. Del pripadnikov kontingenta opravlja štabne naloge v večnacionalnih poveljniških strukturah operacije Kfor. Večina pripadnikov deluje v okviru večnacionalne bojne skupine Zahod, ki je nameščena v bazi Italijanska vas (Villaggio Italia) blizu Peči na zahodu Kosova, drugi pripadniki pa so v Prištini (baza Film City) in Novem Selu. Kontingent deluje v zahodnem, osrednjem in severnem delu Kosova. Glavne naloge pripadnikov Slovenske vojske na Kosovu so vzdrževanje varnega in stabilnega okolja in svobode gibanja, spremljanje varnostnih in splošnih razmer na terenu ter posledično prispevanje k boljšemu situacijskemu zavedanju, izvajanje nadzora oziroma patroljiranja na tranzitnih poteh in nadzor nih točkah, varovanje objektov posebnega

Storm, Thunder, Hurricane in Tornado so določeni različni odzivni časi in prednostne naloge. Prednost imajo na primer varovanje samostana Dečani, patroljiranje po bazi in okolici ter zagotavljanje taktične rezerve poveljniku Kfor. Odzivni čas je lahko enourni, štiriurni ali osemurni. Naloge posameznega QRF prevzame en vod. V praksi imajo vojaki v odzivnih silah z eno uro aktivacijskega časa opremo in hrano za 72 ur delovanja pripravljeno na tovornjaku. V pripravljenosti so tudi druge podporne enote, kot so na primer zveze. Posredujejo lahko kjer koli na Kosovu. Skladno s poveljnikovo odločitvijo so zmogni tudi daljšega delovanja. Od oktobra do druge polovice decembra so vojaki na misiji opravili 165 patrolj. To število

stopnje pripravljenosti v bazi štiri, in sicer zelena, rumena, oranžna in rdeča. Rdeča na primer predstavlja najvišjo stopnjo pripravljenosti. Malokrat dogodki zahtevajo oranžno stopnjo pripravljenosti, rdeča pa je glede na izkušnje vojakov na misiji redka. Za potrebo po višanju stopenj pripravljenosti morajo biti razmere precej zaostrene in to se na srečo ne dogaja pogosto. Vozila imajo svoje stopnje pripravljenosti, s katerimi je povezana tudi stopnja nošenja zaščitne opreme. Določeno je, katera oprema je obvezna za nošenje po bazi in katera za izhod iz nje. V najvišji stopnji pripravljenosti bi na primer pomenilo, da je izhod iz baze dovoljen samo oklepnim vozilom, da je strelivo v orožju, vojaki nosijo čelade in podobno. Vojaki morajo

vrsto naloge. Ta lahko obsega obvladovanje javnega reda in miru, premik ali pa bojno posredovanje. Slednje na srečo še ni bilo nujno. Po vrnitvi poveljnika voda se pripadniki v enotah preoblečejo v ustrezno opremo in se v vozilih premaknejo k izhodu. Na izhodu iz baze prejmejo podrobnejše ukaze in po tej točki so pripravljeni na premik. V štiriurnem času aktivacije so postopki podobni, vendar je namenjeno več časa pripravi in nalaganju opreme na vozila. Strelivo mora biti zunaj časa aktivacije hranjeno na varnem mestu in izdajanje mora potekati po pravilih. Postopki se zdijo na prvi pogled dolgi, vendar morajo zaradi varnosti vsi koraki aktivacije potekati v pravilnem zaporedju. V bazi je nenehno na voljo enota z enournim odzivnim časom.

CERKEV JE EDINI GRAJENI OBJEKT V ITALIJANSKI BAZI.

ni majhno glede na časovni okvir, ki je trajal le mesec in pol. V to število patrolj so vključene tudi tiste, ki so jih izvajali na meji med Kosovom in Črno goro. Tam meja ni določena in njihova naloga je varovanje 50-metrskega pasu, ki sega na ozemlju ene in druge države. Vojaki nadzirajo v sodelovanju s srbsko vojsko in kosovsko policijo. Med opravljanjem misije so bili že večkrat aktivirani, kar pomeni, da se je zmanjšal aktivacijski čas in da se je povišala stopnja pripravljenosti. Dober primer so nemiri v Mitrovici, kjer je tamkajšnjemu poveljniku primanjkovalo taktične rezerve in so se morale vključiti druge enote. Druge enote so morale biti v pripravljenosti tudi med obiskom albanskega ministrskega predsednika. Takšni dogodki so precej pogosti in čeprav na koncu posredovanje ni nujno, celotno četo precej zaposlijo. Reakcijski časi se lahko tudi zmanjšajo na manj kot eno uro.

VEČPLASTEN SISTEM PRIPRAVLJENOSTI

Major Gorazd Sagadin, poveljnik čete Sierra na misiji Kfor, je pojasnil, da so glavne

imeti bojno opremo ves čas s seboj v vozilu, vendar pri nižjih stopnjah ni določeno, da bi jo morali tudi obleči. Rdeča stopnja pripravljenosti še pomeni, da so vojaki v popolni bojni opremi in tudi gibalno bolj omejeni. Vaje, s katerimi se pripravljajo na dober odzivni čas, se izvajajo v vseh stopnjah. Čas aktivacije posamezne enote se lahko spreminja glede na izpostavljenost in delovanje drugih enot. Kadar morata na terenu delovati dva voda, se tretjemu zniža aktivacijski čas in je na voljo za hitrejšo posredovanje. Iz ravni vodov se lahko aktivira celotna četa. Major Sagadin je še poudaril, da morajo poveljniki paziti na enakovredno obremenjenost vodov. Poskrbeti je treba, da imajo zmeraj na voljo vode ali čete, ki so v rezervi ali počivajo. Vojaki, ki so v silah s krajšim aktivacijskim časom, imajo omejen obseg gibanja po bazi, saj morajo biti na voljo v najkrajšem mogočem času. Najkrajši čas aktivacije ene ure v praksi pomeni, da je treba v tem času izvesti več dogodkov. Prvi je odhod poveljnika k nadrejenemu in sprejetje naloge. Drugi deli enot medtem pripravijo opremo glede na

BOŽIČNO VZDUŠJE TUDI V TUJINI

Vojaški kaplan Vito Muhič je povedal, da je preživljanje prazničnega časa na misiji zagotovo izziv za vse vojake. Z žrebom so določili tiste, ki so lahko božične in novoletne praznike preživeli v Sloveniji. Vendar tudi v bazi ni manjkalo pravega vzdušja. Priprave na adventni čas so se začele z izdelovanjem venčkov, okraševanjem s svečami in manjšimi smrekami. Pripadniki so pripravili tudi jaslice, polnočnico pa so z vso bazo praznovali v treh ali štirih jezikih. Dan neodvisnosti in enotnosti so praznovali s postrojem, podelitvijo priznanj in slavljem, na katerem ni manjkalo slovenske potice in drugih dobrot. Kaplan Muhič opaža, da je obisk tamkajšnje cerkve pogostejši med večjimi prazniki in da domači obredi postanejo pomembnejši prav v tujini. Pri premagovanju domotožja pomagata povezanost članov kontingenta in medsebojno zaupanje, ki se ugotovi med skupnimi dogodki. Zato tudi na ravni baze vedno pripravijo božično praznovanje. ■

VOJAŠKI HELIKOPTERJI REŠUJEJO ŽIVLJENJA

28. decembra 2018 je minilo 25 let od prvega reševanja z vojaškim helikopterjem. 151. helikopterska eskadrilja vojaškega letalstva, ki deluje v 15. polku vojaškega letalstva Slovenske vojske, ima vedno več dela na področju helikopterske nujne medicinske pomoči. Za to priložnost so na Letališču Edvarda Rusjana Maribor v sodelovanju z zdravstvenimi ustanovami predstavili delovanje in uspehe dežurnih helikopterskih ekip. Predstavitve se je udeležil tudi minister za obrambo Karl Erjavec.

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

UČINKOVITA UPORABA VOJAŠKIH HELIKOPTERJEV

Minister za obrambo Karl Erjavec se je 151. helikopterski eskadrilji zahvalil za plemenito delo in za delo medicinskega osebja. Poudaril je, da je oprema Slovenske vojske pomembna tako pri obrambi države kot pri opravljanju drugih nalog, ki so nujne za varnost prebivalcev. Med te spadajo ob helikopterski nujni medicinski pomoči (HNMP) tudi naloge, ki jih izvaja Civilna zaščita, gašenje požarov in pomoč ob drugih večjih nesrečah. Omenil je še nedavni primer razlivanja vode v občini Tržič, ko je helikopter Slovenske vojske dostavljal življenjsko nujna zdravila. Reševalne akcije v gorah so po njegovem mnenju izjemno zahtevne in zahtevajo za varno izvedbo odlično usposobljen kader. Delo helikopterskih posadk se je v preteklih desetih letih skoraj potrojilo. Minister je omenil tudi možnost, da bi HNMP prevzelo zasebno podjetje. Reševanje na avtocestah je preprostejše od reševanja v gorah, kjer so nujni drugačna oprema in večje zmogljivosti helikopterja. Pri tem se pojavlja vprašanje, ali bi se zasebnikom takšni dogovori splačali, saj bi potrebovali boljšo opremo in boljše usposobljeno posadko. Slovenska vojska že ima te zmogljivosti in jih lahko omogoči za civilno uporabo. Minister je ocenil, da področje HNMP dobro deluje, vendar ga je treba izpopolniti. Omenil je razmislek o načrtovanju več pristajalnih prostorov za helikoptere, ki bi lahko bili pripravljeni na primer v okviru vadbenih poligonov za gasilce. Minister je še povedal, da si bo prizadeval za nakup treh novih helikopterjev, namenjenih za opravljanje HNMP, vendar podrobnosti še niso znane.

NENEHNO POVEČEVANJE POTREB PO HNMP

Podpolkovnik Igor Lanišnik, poveljnik 151. helikopterske eskadrilje, je navedel, da enoto sestavljajo poveljstvo in štirje oddelki. Dva oddelka sestavljajo helikopterja 412 Bell, en oddelek pa helikopterja AS 532 AL Cougar. Za vzdrževanje in tehnično brezhibnost skrbi oddelek letalsko-tehnične čete. Enota je sestavljena iz specialističnega kadra častnikov in podčastnikov, ki so razporejeni v osem posadk helikopterjev Bell in štiri posadke helikopterjev Cougar. Podpolkovnik je povedal, da je Slovenska vojska opravila v zadnjih desetih letih 2668

intervencij in prepeljala 2759 poškodovanih ali obolelih. Helikopterja so za opravljanje teh nalog naleteli 3353 ur. Povprečna intervencija je zahtevala približno eno uro letalnega časa helikopterja. Posebnost, ki bi jo bilo treba izpostaviti, je bil 13. junij 2017. Takrat so s helikopterjem prepeljali prvega otroka v inkubatorju. Istega leta so opravili 17 prevozov inkubatorja, leta 2018 pa še veliko več, kar 55. Zgodovina reševanja dokazuje nenehno povečevanje števila tudi drugih intervencij. Na področju reševanja v gorah so bile lani opravljene 203 reševalne akcije z 237 urami letenja, ob tem je bilo za potrebe HNMP in sekundarnih zdravstvenih prevozov opravljenih 387 reševalnih akcij. Na srečo leta 2018 ni bilo veliko požarov, vendar je enota kljub temu posredovala devetkrat in skupno odvrгла 200.000 litrov vode. Enota lahko v vsakem trenutku, 24 ur na dan in sedem dni v tednu ponuja svoje zmogljivosti v vidnem delu dneva z enim helikopterjem na Brniku in drugim na mariborskem letališču. Odzivni čas obeh traja 15 minut. Na letališču v Cerkljah ob Krki pa je helikopter na voljo v 120 minutah. Dodatni helikopter prileti glede na potrebe sezone. Podpolkovnik je poudaril, da so v največji sezoni na voljo štirje helikopterja z ekipo. »V najbolj obremenjenem mesecu lanskega leta so pripadniki 151. LEESK opravili kar 109 reševanj,« je podpolkovnik Igor Lanišnik povzel intenzivnost med poletnimi meseci.

HITROST JE BISTVENA ZA USPEŠNO ZDRAVLJENJE

Vodja helikopterske nujne medicinske pomoči ZD Maribor Štefan Mally je povedal, da HNMP omogoča višjo stopnjo preživetja in boljšega okrevanja poškodovanim ter težje obolelim. To je še posebej opazno pri prebivalcih, ki so bolj oddaljeni od velikih mest ali pa živijo v težje dostopnih krajih. Zaradi oddaljenosti ali težavnega terena je dostopni čas daljši in helikopter lahko bistveno hitreje posreduje ter prepelje bolnika v najbližjo bolnišnico, kar je na primer koristno pri primerih akutnega srčnega infarkta ali možganske kapi. Ocenil je, da HNMP posreduje v 40 odstotkih telesnih poškodb, v drugih primerih pa gre za bolezenska stanja. S helikoptersko pomočjo so že večkrat uspešno oživljali na terenu, predvsem zaradi posledic srčnega infarkta. Obravnavali so več hujših poškodb. Mednje

uvrščajo predvsem poškodbe glave in politravmatske poškodbe. Zaradi hitre intervencije so že veliko poškodb uspešno pozdravili. Vodja medbolnišničnih helikopterskih prevozov UKC Ljubljana Anita Mrvar Brečko je poudarila podobno kot Štefan Mally koristnost

prihranjenega časa, posebno pri prevozih nedonošenčkov v inkubatorjih. Po mnenju obeh je pri prevozu s helikopterjem opazna tudi razlika glede stopnje udobja v primerjavi z reševalnim vozilom. Oskrba in delo sta skoraj enaka, vendar je prevoz s helikopterjem zaradi

manj tresljajev mirnejši, kar pa je pomembno pri nekaterih poškodbah. Pri prevozu v bolnišničnem kombiju se lahko pojavijo zapleti zaradi nenadnih sunkov in zaviranj, helikopter pa teh težav nima. To izjemno izboljša možnosti učinkovitega zdravljenja.

Reševanje življenja je plemenito dejanje, ki zdravnike, zdravstvenike in helikopterske posadke kljub zahtevnemu delu tudi osrečuje. Misel je dobro ponazoril podpolkovnik Igor Lanišnik: »Občutek, ko nekoga rešiš, je nepopisno lep.« ■

OBNOVILI ZNANJE IZ ZDRAVSTVENE OSKRBE NA TERENU

Pripadniki Zdravstvene čete vzvod (ZČV) Vojaške zdravstvene enote logistične brigade SV so od 16. do 18. januarja na Pokljuki opravili terensko usposabljanje. Usposabljanje so v poveljstvu čete izvedli, da bi dvignili raven strokovne usposobljenosti svojih pripadnic in pripadnikov. V treh dneh se je dogodka udeležilo približno 40 pripadnikov Zdravstvene čete vzvod.

Besedilo: Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

PRILOŽNOST ZA IZMENJAVO STROKOVNEGA ZNANJA IN KREPITEV HOMOGENOSTI KOLEKTIVA

Pripadniki Zdravstvene čete vzhod so izvedli tridnevno usposabljanje na Pokljuki predvsem z namenom dviga strokovne usposobljenosti pripadnikov, ki med svojim rednim delom skrbijo za zdravstveno podporo enot SV. Zdravstvena četa vzhod, katere poveljstvo je v Celju, deluje s svojimi podrejenimi enotami na štirih različnih lokacijah po Sloveniji. V Mariboru je sedež 1. zdravstvene enote, v Celju je sedež 2. zdravstvene enote, v Novem mestu je Oddelek za zdravstveno usposabljanje in v Cerkljah ob Krki je Oddelek za medicinsko podporo letenju. Kot je poudaril poveljnik Zdravstvene čete vzhod stotnik Matjaž Kartuš, so takšna usposabljanja priložnost za izmenjavo strokovnih izkušenj in znanja med pripadniki čete, prav tako pa pripomorejo h krepitvi homogenosti kolektiva, ki deluje na več lokacijah. Stotnik Kartuš je povedal, da so usposabljanje na Pokljuki na tovrsten način v četi vzhod prvič izvedli, zato so tudi bili izvajalci in udeleženci visoko motivirani. Na žalost se vsi pripadniki Zdravstvene čete vzhod usposabljanja niso mogli udeležiti, saj jih je bilo veliko vključenih v izvedbo rednih nalog zdravstvene zagotovitve na terenu. Stotnik Kartuš je izpostavil, da se pripadniki čete redno udeležujejo izobraževalnega tekmovanja ekip nujne medicinske pomoči na Rogli, na katerem dosegajo zavidljive rezultate. Pripadniki čete pa so lani z dvema ekipama uspešno sodelovali tudi na reševalni vaji Potres 2018, ki je potekala na območju Celja, Žalca in Velenja. Poveljnik čete je še dodal, da si bodo v prihodnosti prizadevali, da bi podobna usposabljanja v terenskih razmerah izvedli čim večkrat in nanje privabili še več udeležencev.

POMOČ VOJAKINJI, KI SI JE POŠKODOVALA NADLAKET.

NEPOGREŠLJIVA POMOČ PRIPADNIKOV ZDRAVSTVENE ČETE ZAHOD

Višja vojaška uslužbenka X. razreda Darja Kadenšek, glavna medicinska sestra v Zdravstveni četi vzhod, je sodelovala pri pripravi programa usposabljanja. Povedala je, da je usposabljanje pomembno, saj so možnosti za izvedbo tovrstnih usposabljanj zaradi pomanjkanja kadra in številnih nalog v enoti zelo omejene. Zahvalila se je pripadnikom

Zdravstvene čete zahod, ki so opravljali tudi del njihovih nalog. Prepričana je, da bo pridobljeno znanje za njihove pripadnike koristno, prav tako, kot je izvedba usposabljanj v javnih zdravstvenih zavodih, kamor skladno s sklenjenimi pogodbami in razpoložljivostjo kadra mesečno napotijo pripadnike na nekajdnevna usposabljanja. Kot je pojasnila, pripadniki tam delajo v reševalnih enotah, na internistični prvi pomoči, s čimer pridobivajo nove praktične izkušnje in znanje.

USPOSABLJANJE V OBLIKI PREDAVANJ, PRAKTIČNIH DELAVNIC IN DINAMIČNE VAJE PO PRIPRAVLJENEMU SCENARIJU

Usposabljanje pripadnikov Zdravstvene čete vzhod je prvi dan potekalo v obliki teoretičnih predavanj, s katerimi so udeleženci obnovili svoje znanje. Nato so po skupinah sodelovali na praktičnih delavnicah, pri čemer so bile poudarjene predvsem vsebine, ki so nujne za vsakodnevno zdravstveno zagotovitev v Slovenski vojski. Obnovili so znanje iz delovanja dihalnega in cirkulacijskega sistema, postopkov oživljanja poškodovanca in nujne medicinske pomoči ter ukrepanja ob šoku. Spoznali so tudi postopke oskrbe poškodovanca v predbolnišničnem okolju (ITLS-pregled). Dinamični del usposabljanja je potekal drugega dne. Izvajal se je na terenu in v učilnici v obliki pripravljenih scenarijev, s katerimi so morali sodelujoči prikazati znanje iz obvladovanja različnih postopkov zdravstvene oskrbe na terenu. Zadnji dan usposabljanja je bilo treba usposabljanje analizirati in se pripraviti na vrnitev s Pokljuke. Nižji vojaški uslužbenec IV. razreda Duško Maksimovič iz Oddelka za zdravstveno usposabljanje Novo mesto je bil na usposabljanju na Pokljuki inštruktor, prav tako je sodeloval pri pripravi programa usposabljanja. Ocenil je, da je bil z znanjem, ki so ga prikazali udeleženci usposabljanja, zelo

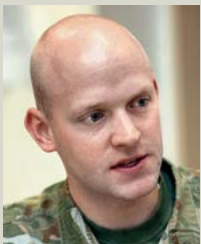
zadovoljen. Dodal je, da je višja raven strokovne usposobljenosti delno posledica tega, da morajo vsi zdravstveni tehniki pridobiti nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK) zdravstveni reševalec. Ta pripomore k izboljšanju znanja in dvigu kakovosti dela ter pridobitvi strokovnih kompetenc, ki jih zdravstveni reševalec potrebuje za opravljanje svojega poklica. Takšna usposabljanja so po njegovem prepričanju koristna, saj morajo pripadniki Vojaške zdravstvene enote poleg strokovnega znanja s področja zdravstva obvladovati tudi vojaške veščine.

OSKRBELE VOZNIKA IN POMAGALI POŠKODOVANIMA VOJAKINJAMA

Udeleženci usposabljanja so tudi v praksi prikazali svoje znanje iz prve pomoči. Dinamično vajo so izvedli v okolici vojaškega objekta Rudolfa Badjura na Pokljuki. Scenarij vaje je predvideval, da sta pripadnika Slovenske vojske odšla z vozilom na službeno pot. Voznik vozila je med vožnjo v prsnem košu začutil bolečino in doživel zastoj srca. Izgubil je oblast nad vozilom in zapeljal v dve vojakinji. Prva vojakinja si je morda poškodovala hrbtenico, saj ni čutila nog. Druga je doživela lažjo poškodbo roke v nadlakti, saj se je vozilu pravočasno umaknila. Sovoznica v vozilu SV pa je doživela psihotravmatski šok, ko se je zavedla tragičnih posledic prometne nesreče. Nižji vojaški uslužbenec Maksimovič je poudaril, da so člani reševalne skupine, ki je bila sestavljena iz udeležencev usposabljanja, z oživljanjem uspeli povrniti življenjske funkcije vozniku vozila, poškodovani vojakinji pa uspešno oskrbeti, ju z reševalno metalizirano folijo zaščititi pred podhladitvijo ter ju pripraviti za prevoz z vojaškim reševalnim vozilom v nadaljnjo zdravstveno oskrbo. Sovoznico, ki je doživela psihotravmatski šok, so najprej umaknili s kraja nesreče, jo umirili in jo ves čas opazovali, da se njeno zdravstveno stanje ne bi še poslabšalo. ■

EKIPJE SO OSKRBELE POŠKODOVANE IN JIH PRIPRAVILE ZA PREVOZ Z REŠEVALNI VOZILOM.

POROČNIK ANDREJ TAJNIK, POVELJNIK 2. ZDRAVSTVENE ENOTE ZČV

Znanje, ki smo ga pridobili na usposabljanju, nam bo zelo koristilo, tako pri delu v enoti kot v našem zasebnem življenju, ko bomo kot civilisti pomagali poškodovanim ob nesreči. Usposabljanje je preseglo vsa moja pričakovanja. To so potrdili tudi udeleženci, za katere je bilo tridnevno bivanje na Pokljuki tudi odmik od vsakdanje rutine dela v vojašnicah. Menim, da je to usposabljanje pomemben del priprav na preverjanje za nacionalno poklicno kvalifikacijo in na tečaj ITLS, ki se ga bodo nekateri tudi udeležili.

PODDESETNICA VANESA PEČKO, SREDNJA MEDICINSKA SESTRA V ZČV

Kot pripadnica 2. zdravstvene enote v Zdravstveni četi vzhod sem se udeležila usposabljanja, da bi obnovila svoje znanje in si s sodelavci izmenjala praktične izkušnje. Del nalog sicer opravljam v sodelovanju z javnimi zdravstvenimi zavodi. Program usposabljanja je zanimiv, saj smo pridobili znanje, ki ga potrebujemo za delo v vojaški zdravstveni enoti ter pri izvajanju postopkov prve pomoči, medtem ko v javnih zdravstvenih ustanovah izvajamo predvsem naloge zdravstvene nege.

Ker kot četa delujemo na različnih lokacijah, je bilo bivanje na Pokljuki tudi priložnost za druženje in navezovanje novih stikov. Pridobljeno znanje bom lahko koristno uporabila tudi pri študiju, saj obiskujem drugi letnik programa za diplomirano medicinsko sestro. Prav tako si želim, da bi bilo v prihodnosti čim več podobnih usposabljanj.

BOŠTJAN POLENCIČ, PRIPADNIK PPRS V ROL 2

Zaposlen sem v Zdravstveni enoti Maribor v prehospitalsni enoti kot reševalec na terenu. Sodelavci iz Vojaške zdravstvene enote so me povabili na usposabljanje, da bi jim prenesel bogate izkušnje in znanje s terena, ki sem jih kot reševalec pridobil med svojim 25-letnim delom. Tako sem bil kot pogodbeni rezervist za en dan vpoklican v Slovensko vojsko. Podobnih dogodkov, kot smo jih preigrali med praktično vajo na Pokljuki, je v civilnem zdravstvu veliko. Menim, da so vse ekipe opravile predpisane naloge uspešno in na visoki strokovni ravni. Pripadniki se bodo znali pravilno odzvati in strokovno pomagati tistemu, ki bo medicinsko pomoč nujno potreboval. Med njihovim delom nisem opazil večjih napak, ki bi bistveno ogrozile zdravstveno stanje morebitnih poškodovancev. Veseli me, da sem lahko s kolegi iz Slovenske vojske izmenjal praktične izkušnje in se od njih veliko naučil.

OŽIVLJANJE VOZNIKA, KI JE DOŽIVEL SRČNI ZASTOJ.

SLOVENSKA VOJSKA, POLICIJA IN CIVILNA ZAŠČITA NA PATRULJNEM TEKU

V soboto, 12. januarja, je v organizaciji 1. brigade SV na Pokljuki potekalo že tradicionalno 48. tekmovanje Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite v patroljnem teku na smučeh. Več kot petdeset ženskih in moških ekip s po štirimi tekmovalci je v sončnem in mrzlem zimskem dopoldnevu tekmovalo na deset oziroma petkilometrski progi. Tekmovalci so na petih delovnih točkah opravljali naloge, ki so zahtevale streljanje z malokalibrsko puško, premagovanje nizkih ovir, metanje šolske bombe v cilj, prevoz ranjenca na nosilih ter premagovanje terena peš in s turnimi smučmi. V absolutni kategoriji je bila med ženskimi ekipami najboljša skupina 10. pehotnega polka 1. brigade SV, pri moških pa je prvo mesto osvojila skupina Specialne enote Policije.

Besedilo: Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

NA PATRULJNEM TEKU VEČ KOT 50 EKIP IZ SLOVENSKE VOJSKE, POLICIJE IN CIVILNE ZAŠČITE

51 ekip iz Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite se je na Pokljuki pomerilo na že tradicionalnem tekmovanju v patroljnem teku na smučeh s ciljem preverjanja pripravljenosti, vzdržljivosti in strelske usposobljenosti. Tekmovanje v patroljnem teku je bilo izvedeno na območju športnega centra Pokljuka s startom in ciljem na biatlonskem stadionu. Proga, ki je potekala po trasi proge za biatlon in smučarski tek, je bila sestavljena iz dveh krogov dolžine

SKUPNA TEŽA OPREME VSEH TEKMOVALCEV NI PRESEGLA 24 KILOGRAMOV

Proga z dolžino približno dveh krogov po pet kilometrov in višinsko razliko približno 450 metrov za moške ter z dolžino enega petkilometerskega kroga z višinsko razliko približno 220 metrov za ženske ekipe je bila prilagojena trenutnim snežnim razmeram, saj je bilo na Pokljuki malo naravnega snega. Nizke temperature so omogočile, da so z izdelavo umetnega snega zasnežili večji del proge. Tako moške kot ženske tekmovalne ekipe so štele po štiri tekmovalce, izmed katerih je bil eden vodja. Pri tem je lahko bil vodja ženske ekipe

NA PETIH DELOVNIH TOČKAH STRELJALI, METALI ŠOLSKO BOMBO, SE PLAZILI, PREMAGOVALI TEREN PEŠ IN Z NOSILI PREPELJALI RANJENCA

Štiričlanske ekipe tekmovalcev v patroljnem teku so se morale približno deset minut pred startom oglasiti pri komisiji za nadzor sestave ekipe in tekmovalne opreme, kjer so opremo stehali. Če je bila sestava ekipe pravilna, breme pa lažje od 24 kilogramov, so jo usmerili na start. Ekipe so večino proge premagovale na turnih smučeh, razen dela proge, po kateri so hodili peš. Ekipe so takoj po startu najprej smučale do strelišča, kjer so vsi

pri čemer je vsak tekmovalec dobil tri šolske bombe in jih je poskušal vreči v okvir veliko-
sti 2 x 2 metra na oddaljenosti 20 metrov za moške in 15 metrov za ženske.
Tekmovalne ekipe so nadaljevale pot do naslednje delovne točke, na kateri so moški premagovali neurejen teren peš v dveh krogih v dolžini 600 metrov, ženske pa na polovični razdalji. Na zadnji delovni točki je ekipa enega izmed članov naložila na nosila UT2000, ga čvrsto pripela s pasovi in ga v zadnjem delu proge varno prepeljala do cilja. Po prihodu v cilj je vodja ekipo uredil in člani komisije so ponovno preverili njeno sestavo ter stehali opremo.

let, da se veliko ljudi zanima za sodelovanje na tem vojaškem športnem tekmovanju. Navdušenci prihajajo večinoma iz Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite. Organizatorje nekoliko skrbi dejstvo, da je med sodelujočimi člani ekip malo manj mlajših ali novih tekmovalcev, zato si bodo prizadevali na tekmovanje pritegniti čim več novih ekip.

PRILOŽNOST ZA DRUŽENJE, IZBOLJŠANJE TELESNE PRIPRAVLJENOSTI IN KREPITEV SKUPINSKEGA DUHA

Med več kot dvajsetimi ekipami iz enot in poveljstev SV je bila v ženski kategoriji

tekmovanje kot ekipa izvedli kar na Pokljuki. Ob tem so se kot skupina veliko družili, tekli na smučeh, streljali na biatlonskem strelišču in izvedli več kondicijskih pohodov v okolici Pokljuke. Med šestnajstimi ekipami iz sistema zaščite in reševanja, ki so jih sestavljali poklicni gasilci, jamarski in gorski reševalci ter člani enot reševalnih psov, sta nastopili tudi moška in ženska ekipa iz Uprave RS za zaščito in reševanje. Vodja moške ekipe URSZR Tomaž Iglič je poudaril, da na patroljnem teku kot ekipa sodelujejo že osmo leto, prav tako se tradicionalno udeležujejo Brajnikovega memoriala, ki ga organizira Policija. Pred tekmovanjem so se pripravljali

STRELJANJE Z MALOKALIBRSKO PUŠKO NA BIATLONSKEM STRELISČU

PREMAGOVANJE NIŽJIH OVIR

MET ŠOLSKE BOMBE V CILJ

pet kilometrov za moške ekipe in enega kroga v isti dolžini za ženske tekmovalke. Vodja letošnjega tekmovanja in namestnik vodje organizacijskega odbora podpolkovnik Fedja Vraničar iz 132. gorskega polka je povedal, da za organizacijo tekmovanja odlično skrbi stalna in izkušena ekipa, zato s pripravami prog in izvedbo tekmovanja niso imeli težav. Posebej se je zahvalil sodelavcem iz 132. gorskega polka, ki so pri tem opravili pomembno delo.

tudi moški. Prav tako so lahko ženske sodelovale v moški ekipi. Člani tekmovalnih ekip so nosili bele maskirne uniforme, turne čevlje in smuči, palice ter nahrbtnike z največ 24 kilogrami na ekipo, pri čemer je bila v to breme všteta teža turnih smuč, palic in nahrbtnikov. Podpolkovnik Vraničar je pojasnil, da je Slovenska vojska za vse tekmovalce zagotovila belo maskirno uniformo in startne številke, tisti brez turnih čevljev in smuč, pa so si lahko to opremo tudi izposodili.

člani zaporedoma izvedli streljanje. Streljali so s petimi naboji z malokalibrsko puško na razdalji 50 metrov, in sicer na avtomatske biatlonske tarče s petimi cilji. Ko so člani ekipe opravili streljanje iz ležečega položaja brez naslona, so nadaljevali pot do delovne točke, na kateri so premagovali nizke vrve ovire višine 50 centimetrov na razdalji 15 metrov. Premagati so jih morali s plazenjem ali na drugi način. Na novi delovni točki jih je čakal poligon za met šolske bombe na cilj,

V SLOVENSKI VOJSKI SI BODO PRIZADEVALI ZA TEKMOVANJE V PATRULJNEM TEKU NAVDUŠITI ČIM VEČ NOVIH EKIP

Tekmovalne ekipe iz Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite so izvajale priprave na tekmovanje v okviru priprav v svojih enotah, nekatere ekipe pa so ugodne snežne razmere na Pokljuki izkoristile za celotedenske priprave in bivanje v objektih MO. Podpolkovnik Vraničar ugotavlja na podlagi izkušenj iz prejšnjih

absolutno najboljša ekipa 10. pehotnega polka. Vodja ženske ekipe vojak Tadej Čop iz 10. pehotnega polka je povedal, da se patroljnega teka udeležuje že več let. Kot vodja ženske ekipe ni imel zahtevnega dela, saj so se dekleta izjemno potrudila, zato je nanje zelo ponosen. »Mislim, da bi moral biti vsak pripadnik SV pripravljen nastopiti na tem tekmovanju, saj je patroljni tek klasična vojaška športna disciplina,« je poudaril vojak Čop in dodal, da so enotedenske priprave na

posamično, saj kot stalna ekipa dobro poznajo zmožnosti vseh članov, tudi najšibkejših. »Najzahtevnejši del proge so vzponi, sicer pa nismo imeli večjih težav,« je povedal Iglič in dodal, da so z nastopom zadovoljni, saj rezultat niti ni toliko pomemben. Poudaril je še, da je tekmovanje dobra priložnost za medsebojno druženje, izboljšanje telesne pripravljenosti in krepitev skupinskega duha. Želi si, da bi na patroljnem teku kot ekipa sodelovali tudi v prihodnosti. ■

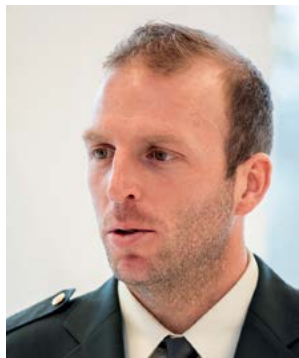
SLOVENSKO VOJSKO ZASTOPAJO BREZ OROŽJA

16. januarja je minister za obrambo Karl Erjavec sprejel pripadnike Športne enote SV, Garde SV in Orkestra SV. Tradicionalni dogodek je potekal v sproščenem vzdušju, saj so bile enote v preteklem letu uspešne. Minister je v pozdravnem govoru poudaril nepogrešljivo vlogo športnikov, garde in orkestra v promociji Slovenske vojske ter povedal: »Ste ponos in čast Slovenske vojske. Vidim vas kot glavne vojaške promotorje.«

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Robert Cotič

Ministrove besede imajo trdno podlago. Garda Slovenske vojske je preteklo leto sodelovala na 17 sprejemih z vojaškimi častmi, opravila je 212 častnih straž, položila 85 vencev, prisostvovala 25 predajam akreditacij, opravila 40 kordon-skih postrojev in 130 drugih nalog. Skupni seštevke je 509 opravljenih nalog na prireditvah, ki zahtevajo prisotnost Garde SV. Na-ročniki so bili državni protokol, Ministrstvo za obrambo in druge civilne organizacije. Orkester SV, ki ima nalogo opravljati svoje poslanstvo v vseh vremenskih razmerah in krajih, če je nujno tudi v gorah, je v preteklem letu v različnihasedbah sodeloval na 204 dogodkih. Vrhunski športniki, člani Športne enote SV, so v preteklem letu osvojili 14 odličij na svetovnih vojaških prvenstvih, izmed njih kar pet naslovov svetovnih vojaških prvakov. Njihovo uspešnost je slikovito pohvalil minister Erjavec: »Športna enota SV je primerljiva z najmočnejšimi vojskami. Premagujemo Združene države Amerike, Rusijo, Nemčijo, Francijo, Italijo in druge velesile. Predstavlja cvet Slovenske vojske.« Športniki v zimskih disciplinah so bili med sprejemom že povsem zaposleni s treningi in tekmovanji, tisti, katerih sezona pa se šele začena, so se lahko ozrli v preteklost in za bralce Revi-je SV opisali svoje načrte pred začetkom nove sezone.

NEJC ŽNIDARČIČ, KAJAKAŠ NA DIVJIH VODAH

Za menoj je uspešno leto. Dosegel sem naslov svetovnega prvaka, tako posamezno kot z ekipo. Pridobil sem dve novi zlati medalji, ki predstavljata višek moje sezone. Tudi na tekmi

za svetovni pokal in v boju za državni naslov sem si priboril dve medalji in tako dobro zakrožil eno izmed svojih boljših sezon. Upal sem še na skupno zmago, vendar me je na eni izmed tekem deset metrov pred ciljem voda obrnila. Tekmo sem končal na desetem mestu. Zaradi tega se ne obremenjujem preveč, saj sem v preteklosti že petkrat zmagal v skupnem seštevku in je bil moj glavni cilj osvojiti naslov svetovnega prvaka. To mi je letos uspelo že tretjič, za kar je bil že čas. V prejšnjih letih sem bil kar petkrat drugi in to me je bremenilo. Čeprav je drugo mesto brez dvoma vrhunski rezultat, mi ni bilo prijetno, ko sem naredil na progi drobne napake ali pa zaostal za kakšno stotinko. Letos se je na srečo vse dobro izšlo. Za zmago je treba progo zvoziti popolno. Ob dobri telesni pripravljenosti se moramo tudi zavedati, da je voda živa, saj se nenehno spreminja, kajak pa lahko nepredvidljivo zaniha. Na tekmah je veliko odvisno tudi od sreče in izkušenj. Imam veliko izkušenj, saj treniram že od svojega 11. leta, skupno imam torej 23 let športne kariere. Nenehno se učim iz svojih napak in na podlagi tekmovanj v novih razmerah. Moj glavni cilj v tem letu je obraniti naslov svetovnega prvaka. Kmalu po tekmovanju za svetovnega prvaka bo v Bovcu, ki je sicer moje domače okolje, potekalo evropsko prvenstvo. Pred šestimi leti mi je uspelo osvojiti naslov svetovnega prvaka. Rezultat si želim ponoviti. Zaradi pritiska navijačev doma raje tekmujem v tujini, vendar pa mi je bovška proga zelo všeč. Soča je moja najljubša reka, saj sem se na njej naučil veslanja. Gre za eno izmed tehnično težjih rek, saj ima veliko skal in padca, zato se je nekateri tekmovalci iz tujine skoraj bojijo. Nam, domačinom, ki jo poznamo, pa predstavlja izziv. Tekma bo odvisna večinoma od vremena, saj bi jo morali zaradi preveč vode prestaviti. Upam, da bodo vremenske razmere čim bolj normalne. V Športni enoti sem od leta 2008, kar pomeni že skoraj enajst let. Ker moja športna disciplina ni pretirano dobičkonosna, bi najverjetneje po koncu študija s športom končal. Edine dohodke predstavljajo sponzorji in pomoč Kajakaške zveze Slovenije, saj zmage ne prinašajo finančnih nagrad. Ker pa sem v športni enoti, ki mi daje proste roke pri treniranju in socialno varnost, sem lahko dosegel vse te rezultate. Športniki prinašamo Sloveniji dobre rezultate in mislim, da ima Slovenska vojska za to velike zasluge.

URŠA KRAGELJ, KAJAKAŠICA NA DIVJIH VODAH

Najboljši dosežek preteklega leta je četrto mesto na svetovnem prvenstvu v Riu de Janeiro, prav tako sem dosegla četrto mesto v skupnem seštevku posamičnih tekem svetovnega pokala. V preteklem letu so bili predvsem svetovni pokali precej težki, saj sem dvakrat zbolela in imela zdravstvene težave. Najtežje je, kadar nam ne gre. Ko smo uspešni, se zdi vse preprosto. Tudi, kadar smo fizično najboljše pripravljeni, rezultati ne pomenijo nič, če nismo mentalno konkurenčni preostalim. Sposobni moramo biti zvoziti progo kljub vsem pritiskom, kar zahteva daljše fizične in psihične priprave. Športniki smo tudi samo ljudje in pred tekmami se spoprijemamo z različnimi strahovi. Najpomembnejše je, da imamo urejeno zasebno življenje, z drugimi ljudmi pa dobre odnose. Na podlagi tega se lahko začnemo resneje športno udeleževati. Pomembno je še, da poznamo predvsem svoje zmožnosti, motivacijo za udeležbo na tekmovanjih, vemo, kaj si želimo in kateri so naši cilji. Če je vse to premišljeno, je tudi psihična priprava na tekmovanja lažja in se lahko dobro osredotočimo na treninge. V naši športni disciplini lahko že posamezni dotik vrat odvzame od enega do tri mesta, saj dobimo dve sekundi pribitka. Osredotočenost v povezavi z ravnotežjem je bistvena, da progo sploh prevozimo. Predvsem pa moramo v divjih vodah uživati in biti igrivi. To je mogoče izražati z vožnjo le takrat, kadar vemo, zakaj tekmujemo, in zaradi veselja do športa. Če imamo globoko v sebi šport radi in treniramo zaradi svoje želje, ni več pomembno, kaj si mislijo drugi ljudje. Tako postane tudi zunanji pritisk popolnoma nepomemben. Športna enota nam pomaga pri športnem udejstvovanju. Pri treningih imamo proste roke in zagotovljeno socialno varnost. Kadar želi biti športnik uspešen in vrhunsko pripravljen v manj popularni disciplini, zagotovo ne more biti uspešen, če se mora ob treningih ukvarjati še s svojim preživetjem. V 120 sekundah, kolikor traja vožnja proge, ni časa za nič drugega kot za popolno osredotočenost. Sproščen športnik bo zagotovo dosegel več kot nesproščen. Trenutno se trudim svoje

veslanje dvigniti na čim višjo raven. Preizkušam svoje omejitve, koliko lahko še dodam in iztisnem iz svojih zmožnosti. Razmišljam tudi o novih rešitvah glede načina treninga in drugih priprav. Prve tekme pa bodo pokazale, kako sem bila pri tem uspešna in kam se bom uvrstila glede na konkurenco.

LUKA BOŽIČ, KAJAKAŠ NA DIVJIH VODAH

S preteklo sezono sem bil zadovoljen. Dosegel sem drugo mesto v skupnem seštevku svetovnega pokala in prišel v finale svetovnega prvenstva, kar bi posebej izpostavil po uspešni sezoni z nekaterimi vrhunskimi rezultati. Trenutno poteka priprava na novo sezono. Intenzivneje treniram že tri mesece, v kratkem pa se odpravljam na enomesne daljše priprave v Avstralijo. Že aprila se začnejo prva tekmovanja in glavna sezona se začne takoj za njimi. Konkurenca je zagotovo precej močna. Na tekmovanja moramo biti dobro pripravljeni in za uspeh zdržati zahtevne treninge. Ti sicer na prvi pogled niso časovno zahtevni, vendar se treningi v vodi dopolnjujejo z vajami v fitnesu, prištetimi pa moramo tudi raztegovanja po napornih vajah. Na intenzivnejših pripravah je ves dan zapolnjen s športnimi aktivnostmi, kadar pa smo doma, se potrudimo najti čas tudi za druge opravke. Prav gotovo si vsak športnik želi boljših rezultatov v novi sezoni in tako je tudi z menoj. Sem samozavesten in verjamem, da bom svoj trud še izpopolnil, sezono pa konsistentno izpeljal. Moji občutki glede prihajajoče sezone so dobri. Slovenska vojska me pri delu podpira. Odkar sem vključen v Športno enoto SV, mi je lažje. V enoti sem od leta 2013 in vsako leto se trudim biti boljši.

DOMEN ŠKOFIČ, ŠPORTNI PLEZALEC

Leto 2018 je bilo zelo uspešno. Dosegel sem tretje mesto v skupnem seštevku svetovnega pokala in naslov vojaškega svetovnega

prvaka. Peto mesto na svetovnem prvenstvu je pustilo nekoliko grenak priokus, saj sem računal na stopničke. Kljub vsemu sem s preteklo sezono zelo zadovoljen. Plezanje je zahteven šport, ki pa me zelo veseli. Prizadevam si za pravilno razmerje veselja do športa in naprežanja pri treningih. Plezati sem začel pri svojih šestih letih. V tem športu me najbolj pritegneta plezanje v naravi in plezalski življenjski stil. Rad treniram v naravi, saj mi pomeni tudi umik od vrveža. Na svetovnem pokalu in med pripravo na kvalifikacije olimpijskih iger bo žal manj časa za to, saj bodo tekme skoraj vsak vikend. Tekme potekajo v notranjih prostorih in tudi treninge bomo temu prilagodili, saj je stil tekmovalnega plezanja nekoliko drugačen. Všeč mi je, da je plezanje razširjeno po vsem svetu. Tekme gostijo v mnogih državah in udeležba na njih mi daje priložnost za potovanja ter spoznavanje novih ljudi. Ta vidik daje mojemu športu nov čar. Kot športniku plezalcu se mi ni treba ničesar odrekati. Plezam z velikim veseljem in če ne bi mogel trenirati ali celo le rekreativno plezati, bi bil nesrečen. Ta šport zahteva celega človeka. Smeri so namreč vedno različne, razmere se spreminjajo in treba je biti iznajdljiv. Za to potrebujemo inteligenco, izkušnje, moč, vzdržljivost in gibljivost celotnega telesa. Plezanje te dejavnike kompleksno prepleta. Moja cilja za novo sezono sta predvsem, da bi v športu kolikor mogoče užival in tudi trdo delal. Rezultati se bodo pokazali sami. Nenehno si prizadevam, da bi bil najboljši na svetu. Konkurenca je močna, vendar se je ne bojim. Največji nasprotnik si je človek sam. S Športno enoto, ki mi omogoča socialno varnost, lahko treniram ves dan, zaradi veselja do plezanja pa sem začasno prekinil tudi šolanje.

TANJA ŽAKELJ, GORSKA KOLESARKA

Vesela sem, da mi je lani v Kamniku uspelo zmagati na svetovnem vojaškem prvenstvu in tako povrniti zasluge Ministrstvu za obrambo ter Športni enoti SV. Ta je tudi razlog, da se lahko na tako visoki ravni udeležujem v tem športu. Tekmovanje v Kamniku je bilo zelo napeto. Konkurentka, ki mi je sledila, je bila močna in čeprav sem kmalu povedla, me je na polovici dirke prehitela. Nisem ji mogla slediti. Na srečo je njen tempo upadel in lahko sem prevzela vodstvo. Zadnji krog sem imela odličen občutek in mi je uspelo. Za vrhunske rezultate, kot je bil ta, mora biti izpolnjenih več dejavnikov. Prva je fizična, takoj za njo pa mentalna pripravljenost. Nenehno prihajajo mlajše generacije konkurentov, ki veliko

obetajo. Treba je slediti spremembam in novostim v obliki novejši opreme ter tudi pristopov do treningov in profilov prog. Učiti se moramo iz svojih izkušenj. Leta 2005 sem se kot mladinka udeležila svojega prvega svetovnega prvenstva. Začela sem z vzponi, ki so zelo adrenalinski in zanimivi. Nasveti vrstnikov v športu so me spodbudili in dobila sem veselje do kolesarjenja. Za vsakega športnika velja, da se mora dobro počutiti v svoji družbi in imeti podporo za delo, ki ga opravlja. Šport združi podobno misleče, kar pripomore k izmenjavi izkušenj in znanja. Vsekakor imamo podporo tudi v Športni enoti SV. Današnji sprejem pri ministru je zelo spodbuden in mi daje občutek pripadnosti. Športniki se trudimo čim več doseči. Pripravljam se na svoje tretje poletne olimpijske igre. Želim si, da bi se udeležila še teh, saj je tudi Tokio privlačno mesto. S spremembami meril so se povečale možnosti za mojo udeležbo. Upam na uspešno sezono in imam dober ter pozitiven občutek glede svojih sposobnostih. Trudim se biti stvarna in realno opredeliti svoja stanja in pripravljenost.

KATJA KADIČ, ŠPORTNA PLEZALKA

Pri plezanju mi je najbolj všeč njegova raznovrstnost. Treningi niso nikdar enaki, saj se lahko na isti steni precej razlikuje postavitve poti, ki jih moramo preplezati. Upoštevati je treba koordinacijo udov, moč in gibljivost. To je dobra motivacija za udeležbo na novem treningu. V pretekli sezoni sem dosegla peto mesto v skupni uvrstitvi svetovnega pokala v balvanskem plezanju, dve drugi mesti v vojaškem svetovnem prvenstvu in drugo mesto na tekmovanju v Južni Koreji. To tekmovanje je bilo zanimivo, saj ni bilo klasičnega varovanja z vrvmi, temveč je padec ublažila voda, ki je tekla pod nami. Podobne zanimive tekme se spomnim izpred dveh let, ko smo brez varovanja plezali nad veliko zračno blazino. Občutek je bil precej drugačen od tekem, ko so pod nami navadne blazine. Pred tekmo smo vadili padce na zračno blazino, saj bi lahko na tekmi napačno padli in se poškodovali. Dober plezalec mora imeti do plezanja veselje, v resnici pa ni drugih omejitev, niti morebitni strah pred višino ni omejujoč. Ljudje smo različni in se razlikujemo v gibčnosti, moči in vzdržljivosti. Pri tekmovanjih so poudarjene različne lastnosti plezalca. V novi sezoni si želim čim manj poškodb, saj poteka izbor za olimpijske igre. Udeležba na tem svetovnem tekmovanju je moj prvi cilj. V športni enoti sem spoznala veliko drugih športnikov in se imam možnost udeleževati tudi vojaških tekmovanj. Hvaležna sem vsem, ki so mi to omogočili. ■

MIRNODOBNA STRUKTURA SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI – 4. DEL

Tokrat bomo predstavili strukturo in organiziranost Natove poveljniške strukture in Natove strukture sil. Pripadniki SV, ki opravljajo mednarodne vojaške naloge v Natovi poveljniški strukturi in strukturi sil, so podrejeni nacionalnemu vojaškemu predstavniku pri Zavezniškem poveljstvu za operacije. Spoznali bomo še druge mednarodne poveljstva in centre, v katerih delujejo pripadniki SV in so prav tako podrejeni nacionalnemu vojaškemu predstavniku, ne spadajo pa v strukturo Natove poveljniške strukture ali strukture sil.

Besedilo: NVP Mons
Foto: Arhiv NVP Mons in svetovni splet

POSLANSTVO IN ORGANIZIRANOST NATOVE POVELJNIŠKE STRUKTURE

Natovo poveljniško strukturo sestavljajo trajno vzpostavljena večnacionalna poveljstva in podporni organizacijski elementi na strateški, operativni in taktični ravni. Porazdeljeni so po različnih zemljepisnih območjih zavezniškega območja odgovornosti, njihovo delovanje pa je financirano iz skupnega proračuna zavezništva. Med trajno vzpostavljena poveljstva uvrščamo Zavezniško poveljstvo za operacije (Allied Command Operations – ACO) s podrejenima združenima poveljstvoma na operativni ravni, in sicer JFC Neapelj in JFC Brunssum. Obe operativni poveljstvi morata biti sposobni učinkovitega vodenja zavezniških operacij. Poveljstvi sta učinkoviti pri vodenju velike združene operacije (Major Joint Operation – MJO), bodisi z matične lokacije ali na območju operacije, in sicer s premetitvijo dela poveljstva. Kadar poveljstvi nista premeščeni na območje operacije, podpirata poveljstva, ki v resnici vodijo operacije zavezništva. Odgovorni sta tudi za načrtovanje in izvajanje usposabljanj poveljstev, ki bodo prevzela naloge zavezništva v prihodnosti. Poveljstvo v Neaplju je trenutno odgovorno za vodenje zavezniških operacij na Kosovu in v BiH ter vodenje Natovih operacij v Iraku, poveljstvo v Brunssumu pa za vodenje Natovih operacij Resolute Support v Afganistanu.

Zavezniškemu poveljstvu za operacije so podrejena vrstna poveljstva na taktični ravni, na primer zavezniško poveljstvo kopenskih sil (Land Command – LANCOM), zavezniško poveljstvo zračnih sil (Air Command – AIRCOM) in zavezniško poveljstvo mornariških sil (Maritime Command – MARCOM). Za uspešno zagotavljanje pripravljenosti zavezniških sil v kibernetški domeni in nemoteno ter učinkovito delovanje komunikacij znotraj zavezniškega poveljstva skrbi Natova skupina za komunikacijske in informacijske storitve (NCISG – NATO Communications and Information Systems Group). NCISG so podrejeni trije bataljoni za zvezo v Italiji, Nemčiji in na Poljskem.

Podporni organizacijski elementi, ki so prav tako uvrščeni v Natovo poveljniško strukturo, so združeni letalski operativni center Torrejon v Španiji, združeni letalski operativni center Uedem v Nemčiji ter premestljivi element poveljevanja in kontrole nad zračnimi aktivnostmi v Poggio Renaticu v Italiji. Ti elementi so neposredno podrejeni zavezniškemu poveljstvu zračnih sil (AIRCOM). Združeni letalski operativni center Uedem je odgovoren za nadzor zračnega prostora v severnem delu zavezniškega območja odgovornosti, združeni letalski center Torrejon pa za nadzor južnega dela, h kateremu spada še zračni prostor Republike Slovenije. Natovo poveljniško strukturo predstavlja tudi zavezniško poveljstvo za transformacijo s svojimi podrejenimi elementi, kar bo podrobneje predstavljeno v naslednjem prispevku o MSSVT.

PREGLED MEDNARODNIH VOJAŠKIH NALOG SLOVENSKE VOJSKE V NATOVI POVELJNIŠKI STRUKTURI

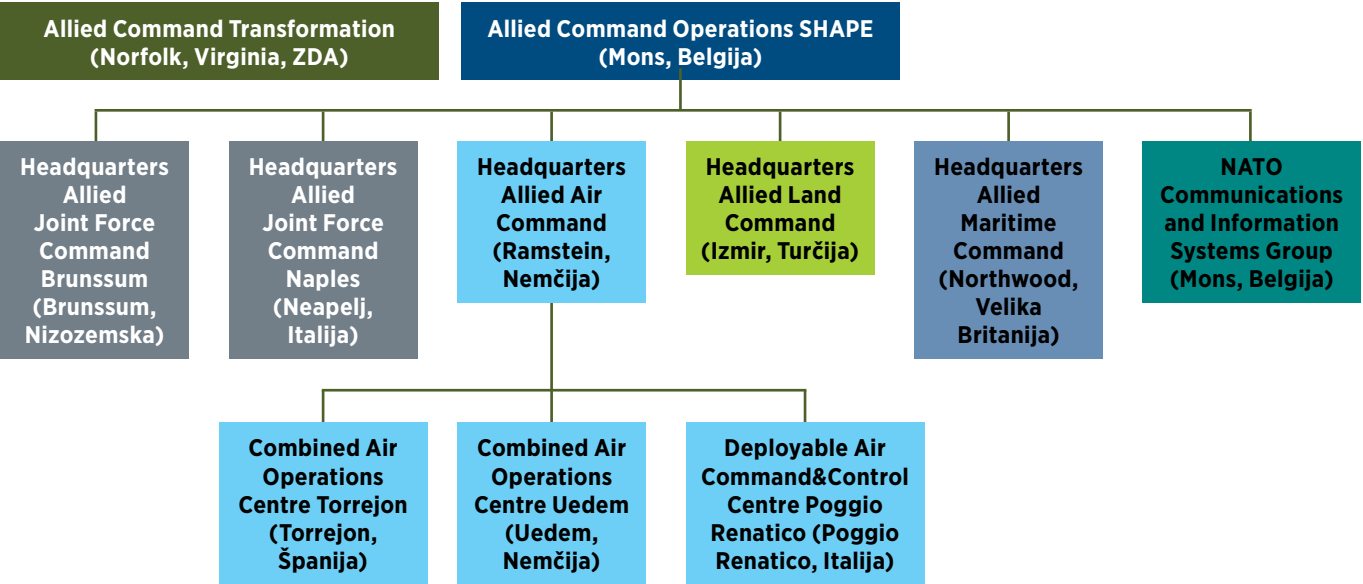
Zavezniško poveljstvo za operacije je torej sestavljeno iz strateškega poveljstva in podrejenih poveljstev. V strukturi strateškega poveljstva SHAPE deluje pet pripadnikov SV v mednarodnih vojaških nalogah. V združenih operativnih poveljstvih sil v Neaplju in Brunssumu deluje skupaj deset pripadnikov. V Zavezniškem poveljstvu za operacije in njegovih podrejenih vrstnih poveljstvih na taktični ravni Slovenska vojska nima pripadnikov za opravljanje mednarodnih vojaških nalog. Pripadniki Slovenske vojske trenutno opravljajo tri naloge v podrejenih elementih zavezniškega poveljstva letalskih sil, in sicer v CAOC Torrejon in v DACCC Poggio Renatico. Pripadniki SV ne opravljajo nalog znotraj Natove skupine za komunikacijske in informacijske storitve in njenih podrejenih enot.

POSLANSTVO IN ORGANIZIRANOST NATOVE STRUKTURE SIL

Z namenom izvajanja vseh nalog zavezništva je Natova poveljniška struktura podprta z Natovo strukturo sil (NFS). Zavezništvo

nima svojih sil za izvajanje nalog, temveč so poveljstva in sile dodeljeni zavezništvu. Natova struktura sil je sestavljena iz nacionalnih in večnacionalnih sil ter poveljstev, ki so na podlagi trajnega ali začasnega dogovora na razpolago zavezništvu. Sile in poveljstva so uvrščeni v sporazumno določeno kategorijo pripravljenosti. Večina premestljivih sil je v visoki stopnji pripravljenosti in je namenjena za podporo kolektivni obrambi zavezništva in operacijam kriznega odzivanja, kjer koli se pojavijo. Večnacionalne premestljive sile so podrejene kopenskemu, zračnemu, pomorskemu poveljstvu ali poveljstvu specialnih sil, ki ga zagotavlja vodilna država ali več držav. Ta premestljiva poveljstva lahko poveljujejo silam velikosti brigade pa do velikosti korpusa, kot so na primer kopenske sile.

NATOVA POVELJNIŠKA STRUKTURA S PODREJENIMI ELEMENTI

Vrhovni poveljnik zavezniških sil za Evropo ima na razpolago devet premestljivih kopenskih poveljstev (Graduated Response Force – GRF). Ta poveljstva so:

- ARRC (Allied Rapid Reaction Corps) – Velika Britanija kot vodilna država, Gloucester;
- Korpus za hitro posredovanje (Rapid Deployable German – Netherlands Corps) – Nemčija in Nizozemska kot vodilni državi, Munster;
- Evrokorpus (Eurocorps) – oblikovali so ga Francija, Belgija, Nemčija, Luxemburg in Španija;
- NRDC (NATO Rapid Deployable Corps) Italy – Italija kot vodilna država, Solbiate Olona;
- NRDC (NATO Rapid Deployable Corps) Spain – Španija kot vodilna država, Valencia;

- NRDC (NATO Rapid Deployable Corps) Greece – Grčija kot vodilna država, Thessaloniki;
- NRDC (NATO Rapid Deployable Corps) Turkey – Turčija kot vodilna država, Istanbul;
- Francoski korpus za hitro posredovanje – Francija kot vodilna država, Lille;
- Večnacionalni korpus Severovzhod (MNC-NE) – vodilne države Poljska, Nemčija in Danska, lokacija Szezecin, Poljska.

Vrhovni poveljnik zavezniških sil za Evropo ima poleg kopenskih premestljivih poveljstev na razpolago pet pomorskih poveljstev, ki nadzirajo dodeljene pomorske sile do velikosti pomorske bojne skupine in jim poveljujejo. Ta poveljstva so v Italiji, Franciji, Španiji, Veliki Britaniji in na Portugalskem. Vodenje zračnih operacij v okviru

operacij kriznega odzivanja zavezništva izvaja združena zračna komponenta. Zmogljivost te komponente lahko trenutno zagotavljajo Velika Britanija, Francija, Nemčija, Italija in ZDA. Pripadniki SV opravljajo mednarodne vojaške naloge v Natovi strukturi sil v korpusu Severovzhod in v Natovem hitro premestljivem korpusu (NRDC) v Italiji.

PREOSTALI POVELJSTVA IN CENTRI

Nacionalnemu vojaškemu predstavniku so podrejeni tudi pripadniki na mednarodnih vojaških nalogah v različnih poveljstvih, ki ne spadajo v Natovo poveljniško strukturo ali strukturo sil. Tako pripadnik SV deluje v Natovem poveljstvu za specialne operacije v Monsu. Poveljstvo je odgovorno za načrtovanje, izvajanje in podporo aktivnosti

NRDC - ITALY

ARRC

NRDC - SPAIN

NRDC - TURKEY

1GE/NL CORPS

EUROCORPS

RRC HQ FR

NRDC - GREECE

MNC - NE

PREMESTLJIVA KOPENSKA POVELJSTVA, KI SO DEL NATOVE STRUKTURE SIL.

specialnih sil znotraj zavezništva. Pripadnik SV deluje tudi v okviru Natove agencije za komunikacije in informatiko, prav tako v Monsu. Dva pripadnika delujeta v novoustanovljenih enotah zavezništva za integracijo sil na Poljskem in na Madžarskem. Njuna glavna naloga je podpora hitremu premiku zavezniških sil za hitro posredovanje s sodelovanjem z državami gostiteljicami, torej Poljsko, Litvo, Latvijo, Estonijo in

Madžarsko, ter zavezniškimi strukturami in državami članicami. Slovenska vojska ima svoje predstavnike še v Natovih centrih odličnosti, in sicer za CIMIC v Haagu na Nizozemskem, za področje HUMINT v Oradei v Romuniji, za JRKBO v Vyškovu na Češkem in za protibevšečevalno dejavnost v Krakovu na Poljskem. Trije pripadniki delujejo v mednarodni brigadi v Vidmu v Italiji. Njena nosilna država je Italija,

v brigadi pa sodelujeta Slovenija in Madžarska. Trije pripadniki prav tako delujejo v letalski bazi Papa na Madžarskem, kjer zagotavljajo strateške prevoze v okviru iniciative SAC. Po eden izmed pripadnikov deluje tudi v okviru Balkanske medicinske namenske skupine v Skopju (BMTF) in v Natovi šoli v Oberammergau v Nemčiji. Pripadnika SV delujeta še v okvirih večnacionalnega poveljstva v Ulmu in večnacionalne skupine CIMIC v Italiji. ■

25. DRŽAVNO PRVENSTVO SLOVENSКИH ČASTNIKOV V SMUČANJU IN STRELJANJU GOLTE 2019

Tekmovanje bo v soboto, 9. februarja 2019, na smučišču na Golteh.

Start tekme bo na zgornji postaji vlečnice Stari stani ob 10. uri. Tekmovalci se bodo po smučanju pomerili še v streljanju z malokalibrsko puško. Tekmovanje je ekipno. V skupinah so lahko častniki in podčastniki iz poveljstev in enot SV ter člani ZSČ.

Prijave sprejemamo na naslovu OZSČ Velenje, Kopališka 3, p. p. 77, 3320 Velenje, ali na elektronskem naslovu velenje.castniki@gmail.com. Pošljite jih najpozneje do srede, 6. februarja, do 14. ure. Osebi za stike sta Stanko Tajnšek (041 603 057) in Dušan Ajtnik (041 647 189).

Vljudno vabljeni!

ZAČETEK PROJEKTA SIQUAKE2020

Na Upravi RS za zaščito in reševanje (URSZR) so 1. januarja 2019 začeli izvajati dvoletni evropski projekt Praktična vaja Civilne zaščite – SIQUAKE2020. V okviru projekta bo izvedenih več delavnic, usposabljanj in vaj na temo potresa, končal pa se bo z veliko mednarodno praktično vajo, ki bo izvedena maja 2020 v osrednji Sloveniji. Na vaji bo sodelovalo več kot 800 udeležencev iz več držav članic EU s področja Civilne zaščite.

Besedilo: Luka Duh, URSZR
Foto: arhiv URSZR

SLOVENIJA LEŽI NA POTRESNO AKTIVNEM OBMOČJU

Potres spada med nesreče, ki Slovenijo najbolj ogrožajo. Naša država leži na potresno aktivnem območju. Samo v 20. stoletju se je v Sloveniji zgodilo 15 potresov, ki so dosegli ali presegli intenziteto VII po evropski potresni lestvici (EMS). Zlasti potres z žariščem v osrednjem delu Slovenije bi lahko povzročil skladno z Oceno tveganja za potres iz leta 2015 posledice na vseh področjih. Domnevno potresu v tej regiji, ki bi z intenziteto VII po EMS–VIII po EMS zajel Ljubljano in okoliške občine, bi bilo izpostavljenih 250.000 ljudi, izmed njih bi jih več kot 60.000 ostalo brez strehe nad glavo. Porušenih bi bilo več kot 100 stavb, več kot 5000 bi jih bilo treba temeljito prenoviti, prav tako pa bi bili prizadeti številni objekti prometne, telekomunikacijske in energetske infrastrukture. Zaradi zgoraj navedenega so pomembna prizadevanja za krepitev ukrepov preventive, pripravljenosti in odziva sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

za primer potresa. Zato se je Uprava RS za zaščito in reševanje skupaj s konzorcijskimi partnerji iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Nemčije prijavila na razpis za vaje generalnega direktorata Evropske komisije za evropsko Civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči (DG ECHO). Uspešno je pridobila projekt Praktična vaja Civilne zaščite – SIQUAKE2020.

Dvoletni projekt SIQUAKE2020 je začel potekati 1. januarja 2019, končal pa se bo decembra 2020. Projekt vodi Uprava RS za zaščito in reševanje, pri izvedbi pa sodeluje s konzorcijskimi partnerji iz Slovenije – Oddelkom za zaščito, reševanje in civilno obrambo, Mestno občino Ljubljana, iz Hrvaške – Državno upravo za zaščito in reševanje (DUZS), iz Italije – Oddelkom za Civilno zaščito (DPC) in iz Nemčije – Zvezno agencijo za tehnično pomoč (THW). Namen projekta je povečati pripravljenost in sposobnost odzivanja celotnega sistema zaščite, reševanja in pomoči v Sloveniji ter mehanizma EU na področju Civilne zaščite ob velikem potresu, ki

prizadene osrednjo Slovenijo. Projekt vključuje pripravo in izvedbo različnih dogodkov, kot so vaje, delavnice in usposabljanja z različnimi udeleženci in na različnih ravneh, in sicer lokalni, regijski, državni ter na ravni EU. Prav tako obsega pripravo smernic za tovrstna usposabljanja in vaje za druge države članice Evropske unije oziroma mehanizma EU na področju Civilne zaštite.

DEJAVNOSTI V OKVIRU PROJEKTA SIQUAKE2020

V okviru projekta bosta organizirani dve tematski delavnici. Na prvi delavnici bo predstavljeno izvajanje podpore države gostiteljice (HNS), na drugi pa se bo preučevalo zagotavljanje začasnih bivališč za prizadete prebivalce ob večjem potresu. Delavnica HNS, ki bo izvedena septembra 2019, bo organizirana kot kombinacija predavanj in štabnega dela. Delavnice se bodo udeležili predstavniki ustanov v Sloveniji, ki so skladno s postopkovnikom Podpora države gostiteljice mednarodni pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v Republiki Sloveniji, ki je bil sprejet decembra 2018, odgovorne za izvedbo postopkov podpore države gostiteljice. Te ustanove so URSZR, Policija, MNZ, Slovenska vojska, MGRT, MZZ, MF, UKOM, AKOS, DARS itn. Delavnice se bodo udeležili tudi strokovnjaki iz konzorcija, ki bodo skupaj s strokovnjaki z URSZR oblikovali smernice za izvedbo tovrstnih delavnic oziroma usposabljanj, ki bo v angleškem jeziku na voljo vsem članicam mehanizma. Na delavnici na temo začasnih bivališč, ki bo potekala predvidoma junija 2019, se bodo zbrali strokovnjaki iz več evropskih držav, ki bodo predstavili svoje izkušnje in najboljše prakse pri postavitvi začasnih bivališč ob večjih nesrečah. Strokovnjaki konzorcija bodo na podlagi izkušenj pripravili smernice za postavitev bivališč ob večjem potresu.

V okviru projekta SIQUAKE2020 bosta organizirani tudi štabna in praktična oziroma terenska vaja. Štabna vaja, ki bo izvedena januarja 2020, bo organizirana v obliki simulacijske

vaje, v kateri bodo občinski, regijski in državni štab Civilne zaščite ter ministrstva in vladne službe preigrali postopke odziva ob večjem potresu, ki prizadene osrednjo Slovenijo, skladno z Državnim načrtom zaščite in reševanja ob potresu. V prvi fazi se bo vaja osredotočala na oceno stanja, obveščanje, usklajevanje, prepoznavanje potreb, pripravo načrta odziva, načrta uporabe sil in sredstev, oceno potreb za zagotavljanje pogojev za življenje prizadetega prebivalstva, v drugi fazi pa bo Slovenija zaradi obsega nesreče čez mehanizem EU zaprosila za mednarodno pomoč, prav tako se bodo simulirali postopki mednarodnega usklajevanja. Vaja bo tudi priložnost za preizkušnjo postopkov odziva, ki so bili razviti v okviru razvojnega projekta Celoviti model vodenja odziva na

nesreče za vse ravni vodenja na področju zaščite, reševanja in pomoči v Republiki Sloveniji – SVOD.

PRAKTIČNA VAJA SIQUAKE2020

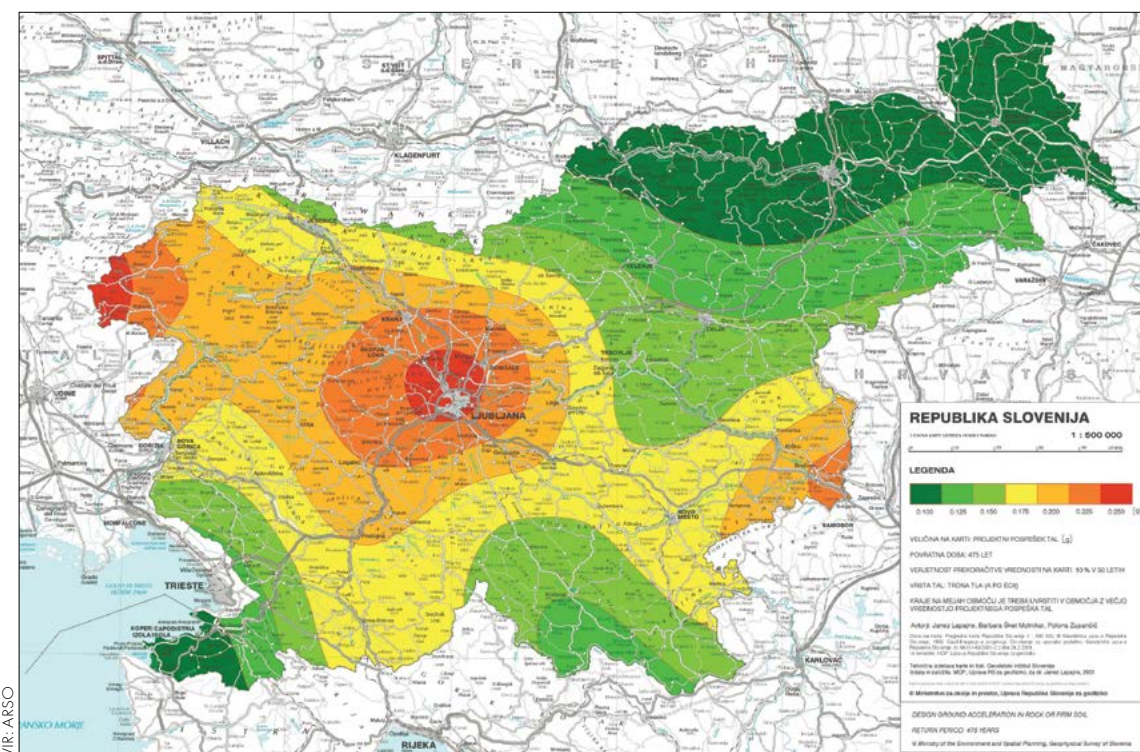
Najpomembnejša aktivnost projekta bo praktična vaja, organizirana maja 2020. Ta vaja bo tako kot štabna temeljila na predpostavki, da osrednjo Slovenijo prizadene potres. Pri tem se bo osredotočala na operativno delovanje in usklajevanje na terenu med različnimi deležniki. Pripravljenih bo več delovišč v Ljubljani in širši okolici, ki bodo simulirala posledice rušilnega potresa in na katerih bodo med vajo delovali različni reševalci tako iz Slovenije kot tujine. Aktivnosti na vaji bodo obsegale oceno stanja in poškodovanosti objektov,

identifikacijo potreb in prednostnih nalog, iskanje in reševanje iz porušenih ali poškodovanih objektov, podpiranje in stabilizacijo poškodovanih stavb, nujno medicinsko pomoč, izvajanje sistema podpore države gostiteljice, organizacijo začasne nastanitve za prizadeto prebivalstvo itn. Na vaji bodo sodelovali štabi Civilne zaštite na lokalni, regijski in državni ravni, pripadniki Civilne zaštite, gasilci, enote za iskanje in reševanje iz ruševin (USAR) iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Italije, Nemčije, Madžarske in Turčije, kinologi, taborniki, pripadniki Rdečega križa, Policija, Slovenska vojska, Enota EU za oceno stanja in koordinacijo (UCPT) idr. Na petdnevni vaji bo predvidoma sodelovalo več kot 800 udeležencev.

Pred vajo bosta organizirani dve mednarodni načrtovalni konferenci, na katerih bodo strokovnjaki iz konzorcija, združeni v Skupino za načrtovanje vaj, razpravljali o strukturi vaj, lokacijah, udeležencih, scenariju, poteku, komunikacijskem načrtu, evalvaciji, podpori države gostiteljice, programu za opazovalce itn.

NALOGUE URSZR

Uprava RS za zaščito in reševanje je kot vodilni partner konzorcija pomembna pri izvedbi projekta SIQUAKE2020. Kot vodja projekta oziroma podpisnik pogodbe z Evropsko komisijo skrbi za uvedbo vseh določb pogodbe, redno poroča Evropski komisiji o izvedbi projektnih aktivnosti, usklajuje delo projektnih strokovnjakov, skrbi za izvedbo vseh projektnih aktivnosti, za pripravo, organizacijo in izvedbo aktivnosti. Prav tako vodi finančno in administrativno poslovanje in skrbi za promocijo projekta. Zaradi promocije projekta in vaje SIQUAKE2020 bo oblikovana posebna spletna stran, na kateri bodo redno objavljene vsebine, povezane z izvedbo projekta, del pa bo namenjen osveščanju prebivalstva o nevarnosti potresa in ravnanju ob njem. Prav tako bo za promocijo projekta poskrbljeno z rednimi objavami na socialnih omrežjih z uporabo ključnika #SIQUAKE2020. ■

POTRESNA
NEVARNOST
SLOVENIJE

Ponosna, da je vojakinja SV

Poddesetnica Lidija Vidic, najboljša vojakinja 72. brigade leta 2018, je vojakinja specialistka za JRKB-analize v izvidniškem vodstvu čete za JRKBO v sestavi rodovskega bataljona 72. brigade v Celju. V Slovenski vojski se je kljub dejstvu, da je odrasla v vojaški družini in je vojaški poklic že od otroštva kovala v zvezde, zaposlila zelo pozno, šele pri svojih 27 letih, kar danes obžaluje. Kot vojakinja SV opravlja svoj poklic srčno, predano in ponosno. Poleg vojaške službe in veliko družinskih obveznosti, za kar poskrbijo njeni trije otroci, zmeraj najde čas tudi za šport, ki je že iz mladosti njena velika ljubezen.

Besedilo: Marko Pišlar

Foto: Bruno Toič in osebni arhiv poddesetnice Lidije Vidic

ODRAŠČALA V VOJAŠKI DRUŽINI

Poddesetnica Lidija Vidic iz Celja je odrasla v vojaški družini, saj je bil njen oče častnik v nekdani JLA. Povedala je, da je vse svoje otroštvo sanjala o vojski, čeprav je od svojih staršev pogosto slišala besede, da vojaški poklic ni primeren za ženske, saj je telesno in psihično prezahteven. Verjetno je bil to eden izmed razlogov, da se je odločila zaposliti v vojski tako pozno. Odločitev danes obžaluje, saj bi sicer lahko po dopolnjenem 45. letu nadaljevala vojaško kariero v Slovenski vojski. Po smrti očeta in kljub rahlemu nasprotovanju mame se je pri 27 letih pridružila Slovenski vojski in sprejela nove poklicne izzive.

OD VOJAKINJE VEZISTKE DO VOJAKINJE SPECIALISTKE ZA JRKBO

V Slovenski vojski se je zaposlila julija 2003, ko je bila najprej napotena na Temeljno vojaškostrokovno usposabljanje v Vipavo, ki ga je vzela z vso resnostjo, saj se je bala, da ga zaradi telesne zahtevnosti ne bo uspešno opravila. Po opravljenem usposabljanju je bila najprej razporejena v 107. letalsko bazo v Cerklje ob Krki, kjer je delala kot vezistka. Kljub začetni želji po bolj dinamičnem in raznovrstnem delu v pehotni enoti je vzljubila delo vezistke, saj se je lahko ob svojih delovnih obveznostih posvečala tudi športu. Še danes se dobro zaveda, da je srečna, saj ima najboljšo službo, ki ji omogoča tudi čas zase, za svoje telo in duha. V vojašnici v Cerkljah ob Krki je za manjšo skupino pripadnikov SV začela voditi skupinsko telesno vadbo, ki jo je začelo obiskovati veliko sodelavcev. Zaradi družinskih obveznosti je bila leta 2015 na svojo željo prerazporejena bližje domu, in sicer v Celje. V četi za JRKBO 72. brigade v Celju trenutno opravlja nalogo vojakinje specialistke za JRKB-analize v izvidniškem vodstvu. Preden je prevzela to poklicno področje, pa je opravila usposabljanja za pridobitev ustreznega specialističnega znanja. Kot pravi, pogreša predvsem več strokovnih usposabljanj, saj so možnosti za usposabljanje v obliki vojaških vaj v zadnjem času precej omejene.

MED MISIJO V LATVIJI VODILA ŠPORTNO VADBO

Poddesetnica Vidic se je lani vrnila s svoje prve mednarodne misije, in sicer iz Latvije, kjer je več kot pol leta delovala v sestavi drugega slovenskega kontingenta v misiji Okrepljena prednja prisotnost (eFP). Tam je opravljala delo JRKB-izvidnice in operaterke na lahkem izvidniškem vozilu Kobra. Za odhod v Latvijo se je odločila predvsem iz finančnih razlogov. Delo ji je bilo všeč, saj je potekalo v dobrem in poznanem kolektivu, ki so ga sestavljali pripadniki čete za JRKBO iz 72. brigade SV. Poudarila je, da ji med misijo ni bilo dolgčas, saj so se veliko usposabljali in urili na vojaških vajah, predstavljali opremo in tehniko pripadnikom drugih vojsk ter izvajali številne aktivnosti civilno-vojaškega sodelovanja. S svojim delova-

njem so izpopolnili povezljivost Slovenske vojske z zavezniškimi silami, okrepili pripravljenost in sposobnost zavezniških vojsk za skupno delovanje ter poskrbeli za vzpostavitev dobrih odnosov in sodelovanja z lokalnim okoljem. Na misiji je pridobila dragocene mednarodne strokovne izkušnje in sklenila nova poznanstva. Napotitev na misijo je bil zanjo velik preizkus, saj je bila več kot pol leta odsotna od svoje družine. Misija v Latviji ji bo ostala v lepem spominu, saj je v bazi vodila tudi športno vadbo za celotno bataljonsko bojno skupino in pripadnike vojsk, ki so bili nastanjeni v vojaški bazi v bližini Rige. Z zadovoljstvom poudarja, da se je med misijo naučila plesati bachato in nekoliko izpopolnila znanje španskega jezika. Na delo v novem delovnem okolju se je hitro privadila, tudi drugačne podnebne razmere ji niso povzročale posebnih težav. Obremenilen je bil samo mraz, saj je poddesetnica Vidic zmrzljiv tip človeka, ki se nikakor ne more ogreti.

TRENIRALA BOKS IN TEKMOVALA, TEKLA MARATONE TER ULTRAMARATONE

Poddesetnica se poskuša na svoji življenjski in poklicni poti čim več ukvarjati s športom. Že njen oče je bil strasten športnik, ki je treniral boks. To športno disciplino je dolgo časa trenirala tudi ona in v njej celo tekmovala, nato pa je pomagala trenerju pri izvajanju treningov za mlajše ekipe boksarjev. Z boksom se je prenehala ukvarjati, ko je bila že zaposlena v Slovenski vojski, čeprav je pred tem dobila več zanimivih ponudb o sodelovanju iz tujine. Ko je morala izbrati med športom in vojsko, je raje izbrala slednjo. Poleg boksanja se je redno udeleževala različnih tekmovanj, vojaških in nevojaških, tekla

PODDESETNICA VIDIC JE MED MISIJO V LATVIJI VODILA TUDI ŠPORTNO VADBO.

je maratone in ultramaratone, si vedno znova zastavlja višje cilje in preizkušala meje svojih psihofizičnih sposobnosti. Privlači jo tudi fitness, saj je v enem izmed njih pred zaposlitvijo v Slovenski vojski tudi delala, in vse oblike skupinske vadbe, saj je za oboje inštruktorica. Njena velika želja je, da bi nekoč nastopila na tekmovanju Adventure Race Slovenia, ki predstavlja eno izmed slovenskih najtežjih vzdržljivostnih preizkušenj.

POLETNI DOPUST Z DRUŽINO NAJRAJE PREŽIVI NA JADRANJU

Na poklicno pot poddesetnice je ponosna vsa družina. Že njen mož je bil nekoč pripadnik SV, zdaj pa dela kot informatik v upravnem delu Ministrstva za obrambo. Poddesetnica Vidic je ponosna mati treh otrok. Ima osemletni dvojčici in tri leta mlajšega sina. Svoje družinske obveznosti brez težav usklajuje z delom v vojski, kar zahteva od nje dobro organizacijo in skrbno načrtovanje družinskih dejavnosti. Pri vsem ji veliko pomagata mož in njena mama, zlasti kadar je bolj obremenjena ali je zaradi službe odsotna od doma. S svojo

družino rada preživi vsak trenutek prostega časa, predvsem poleti, ko se odpravijo na morje. Na hrvaški obali imajo družinsko jadrnico, na kateri daleč od mestnega vrveža preživijo tudi več kot mesec dni dopusta.

NOVO ZAPOSLOITEV BO NAJBRŽ ISKALA NA PODROČJU ŠPORTA

Služba v Slovenski vojski je za poddesetnico Vidic še zmeraj častna in vznemirljiva ter polna izzivov. Ima jo rada in je nanjo ponosna. Veliko ji pomeni naziv najboljša vojakinja 72. brigade leta 2018, ki ga je dobila ob dnevu 72. brigade SV na vojaški slovesnosti v Mariboru. Kot pravi, je nagrada veliko priznanje za njeno preteklo delo, prizadevanja in predanost, ki jo čuti do svojega poklica. V veliko čast in zadovoljstvo ji je še danes živeti in delati v službi domovine, zato ji ni žal, da se je odločila za vojaško poklicno pot. Ko bo morala čez dobra štiri leta zaradi starosti zapustiti Slovensko vojsko, si bo svojo novo zaposlitev najbrž poiskala na področju športa, saj je ta poleg vojske ena izmed njenih velikih ljubezni. ■

PRI DELU JO PODPIRA VSA DRUŽINA.

SPOMENIKI NEZNANEMU VOJAKU

Večina držav po svetu se padlim pripadnikom svojih vojsk oddolži s postavitvijo spomenika oziroma groba neznane vojaka. Tovrstni spomeniki so poleg izražanja spoštovanja do žrtev tudi opomin naslednjim rodovom, ki ponazarja pomen vojne in dolžnosti do domovine. Slovenija takšnega spomenika kljub nekaterim poskusom v preteklosti še zmeraj nima, zato želim s prispevkom pokazati, kako druge države po svetu cenijo svoji preteklost in vojaško tradicijo.

Besedilo: Mladen Horvat, Vojaški muzej SV
Foto: svetovni splet

VELIKA BRITANIJA

Prva država, ki je postavila grob neznane vojaka, je bila Velika Britanija, in sicer leta 1920. Postavili so ga v Westminsteri opatiji, v skrajnem zahodnem delu cerkvene ladje, neposredno pri vhodu. Krsta leži na prsti, zbrani z vseh večjih bojišč prve svetovne vojne, na katerih so se borili britanski vojaki. Območje, na katerem so bili zbrani posmrtni ostanki, ostaja skrivnost in predstavlja simbol vseh ubitih vojakov po svetu. Grob je pokrit z nagrobno ploščo iz črnega belgijskega marmorja, na kateri je napis iz medenastih črk, pridobljenih iz pretopljenih tulcev streliva, ki se je uporabljalo med vojno:

»Pod tem kamnom počiva truplo britanskega vojaka, neznane imena in čina, prineseno iz Francije, da bi ležalo med najznamenitejšimi ljudmi te dežele in bilo pokopano tukaj na dan premirja 11. novembra 1920, v prisotnosti Njegovega veličanstva kralja Georga V., ministrov, poveljnikov sil in množice zbranega ljudstva. Tako so počaščeni številni, ki so med veliko vojno 1914–1918 dali največ, kar lahko človek da – življenje samo – za boga, kralja in domovino, za svoje drage,

dom in imperij, za sveto stvar pravice in svobodo sveta. Vojak počiva med kralji, ker je delal v dobro boga in njegove hiše.«

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

ZDA imajo več tovrstnih spomenikov. Glavni je v okviru arlingtonskega nacionalnega pokopališča in je sestavni del spominkega amfiteatra. Gre za krožno stebrišče v jonskem slogu, znotraj katerega je ob vhodnem delu marmorni premec oziroma rostrum. Na njem je vklesan narodni moto ZDA – *Ex pluribus unum* oziroma *Iz mnogih eno*. Grobnica neznanih leži na vrhu griča s pogledom na Washington. Sestavljen je iz marmornega sarkofaga v ozadju in treh marmornih plošč pred seboj. Pod sarkofagom, na katerem so vklesani napis *Tukaj počiva v častni slavi ameriški vojak, znan samo bogu*, in tri postave, ki simbolizirajo mir, zmago in pogum, so pokopani ostanki neznane vojaka iz prve svetovne vojne. Pod levo ploščo so ostanki neznane vojaka iz druge svetovne vojne, pod desno pa ostanki tistega iz korejske vojne. Pod srednjo ploščo je bil do leta 1988 pokopan vojak iz vietnamske vojne, ki

so ga takrat prepoznali in prenesli v domači kraj. Grob je od takrat prazen. Grobnico neznanih straži od leta 1948 častna straža, ki je sestavljena iz pripadnikov 3. pehotnega polka. Ti med opravljanjem dolžnosti ne nosijo oznak činov, da po svoji stopnji ne bi presegali pokopanih. Znana ameriška spomenika sta še grob neznane vojaka ameriške revolucije na washingtonskem trgu v Philadelphiji in podobni grob na cerkvenem pokopališču Old Presbyterian Meeting House v Alexandrii (Virginia). Žrtvam državljanske vojne pa sta posvečena grob neznane vojaka državljanske vojne na arlingtonskem nacionalnem pokopališču in grob neznane vojaka

GROBNICO
NEZNANIH NA
AMERIŠKEM
VOJAŠKEM
POKOPALIŠČU
ARLINGTON STRAŽI
OD LETA 1948
ČASTNA STRAŽA.

konfederacije v kraju Beauvoir (Biloxi) v državi Mississippi.

RUSKA FEDERACIJA

V Rusiji je grob neznane vojaka na Aleksandrovmem vrtu pod zidovi Kremlja. Sestavljen je iz ploščadi iz rdečega granita, na kateri sta bronasta lovorjev venec in čelada na zastavi. Pred nagrobnikom je jama s peterokrako zvezdo, v kateri gori ogenj večne slave, prinesen iz Leningrada. Ta osvetljuje bronast napis *Tvoje ime je neznano, tvoj podvig nesmrten*. V grobu so pokopani neznani vojaki Rdeče armade, padli v bitki za Moskvo leta 1941. Levo od grobnice je granitni zid z napisom *1941 – Padlim za domovino – 1945*, desno

pa je z granitom tlakovan drevored s porfirnimi ploščami, ki vsebujejo prst, prineseno iz mest Sovjetske zveze, od koder so heroji, in sicer iz Leningrada, Kijeva, Stalingrada, Odeše, Sevastopola, Minska, Kerča, Novosibijska, Tule in Bresta. Od leta 1997 straži grobnico častna straža Kremeljskega polka.

REPUBLIKA FRANCIJA

Francoski grob neznane vojaka je v kape- li v prvem nadstropju Slavoloka zmage v Parizu. Pod nagrobno ploščo z napisom *Tukaj leži francoski vojak, ki je padel za domovino 1914–1918*, je pokopan neznani vojak iz prve svetovne vojne. Na grobu gori večni ogenj, prvi te vrste, v spomin na padle francoske

vojake v vseh vojnah. Ob grobu potekajo vsako leto slovesnosti v počastitev obletnice sklenitve premirja med Nemčijo in Antanto 11. novembra 1918.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Grob neznane vojaka v Nemčiji je del kompleksa Neue Wache, ki predstavlja od leta 1931 spomenik vsem Nemcem, padlim v vojnah. Najdemo ga na predelu Unter den Linden v centru Berlina. Stavba ima neoklasiistično pročelje z vhodom iz dorskih stebrov. Stoji v mestnem predelu, ki je bil del Nemške demokratične republike. Takrat so v notranjosti postavili stekleno prizmo z večnim ognjem, ki je osvetljeval grob neznane nemškega vojaka in neznane žrtve koncentracijskih taborišč. Po združitvi Nemčije je v stavbi namesto prizme kip matere z mrtvim sinom, ki je čez odprtino v strehi neposredno izpostavljen naravnim dejavnikom, kar simbolizira trpljenje civilistov med drugo svetovno vojno. Spomenik se od tedaj uradno imenuje Osrednji spominski center ZRN žrtvam vojne in tiranijske.

REPUBLIKA ITALIJA

Italijanski grob neznane vojaka je del Oltarja domovine na trgu Piazza Venezia v Rimu. Gre za spomenik, posvečen kralju Viktorju Emanuelu I. in združitvi Italije. Zgrajen je iz polkrožnega marmornatega stopnišča, vsekanega v hrib, na vrhu katerega je terasa s stebriščem v korintskem slogu. Ob obeh straneh sta stavbi, ki imata na strehi boginjo Nike (zmaga) na štirivprežnem bojnem vozu. Spomenik obkrožajo na zunanji strani fontane. Na sredini je v ospredju polkrožna baza, na njej pa je konjeniški kip kralja. V prednji zid baze so vklesane figure, ki predstavljajo posamezne italijanske pokrajine. Te so na levi in desni strani, med njimi pa je kip, ki simbolizira Italijo. V njegovem podnožju je grob, v katerem so pokopani ostanki neznane vojaka iz prve svetovne vojne. Osvetljuje ga večni ogenj, ob njem pa je častna straža.

AVSTRALIJA

Avstralski grob neznane vojaka je znotraj kompleksa Australian War Memorial v Canberri. Središče kompleksa je Dvorana spomina, do katere pridemo skozi preddverje, ki se imenuje Seznam časti. V preddverju so na stenah izpisana imena 102.000 avstralskih vojakov, ki so padli ali umrli med služenjem. Postavitev groba neznane vojaka je bila načrtovana že v dvajsetih letih prejšnjega stoletja, izvedli pa so jo šele leta 1993, ko so ob 75. obletnici konca prve svetovne vojne v domovino prepeljali truplo vojaka, do tedaj pokopane na pokopališču v kraju Villers-Bretonneaux v Franciji. Grob je neposredno pod kupolo Dvorane spomina, na kateri so prikazane duše vojakov, ki se vzpenjajo v nebasa. Pokrit je z blokom rdečega marmorja na podlagi iz črnega granita, ki simbolizira pokop v črni zemlji. Na krsto sta položena bajonet in vejica akacije, ki predstavlja avstralski nacionalni simbol, zraven pa je posuta prst z bojišča pri Poizeresu v Franciji. Na marmorni plošči so trije napisi. Osrednji se glasi *Neznani avstralski vojak ubit v vojni 1914–1918*, pri vrhu je napisano *Znan Bogu*, ob vznožju pa *On je eden izmed njih in eden izmed nas*. ■

NA GROBU NEZNANE VJAKA V PARIZU GORI VEČNI OGENJ V SPOMIN NA PADLE FRANCOSKE VOJAKE V VSEH VOJNAH.

GROB NEZNANE VJAKA POD ZIDOM KREMELJA JE POSVEČEN SPOMINU NA RUSKE PADLE VOJAKE MED DRUGO SVETOVNO VOJNO.

DRUGA SVETOVNA VOJNA NA TIHEM OCEANU SPOMLADI IN POLETI LETA 1944

Japonska v težavah

Globalno razsežnost druge svetovne vojne je, kar zadeva neevropska vojskovališča in Severno Afriko, vsekakor prispevala Japonska. Razpotegnila je trajanje vojne, ki se je pravzaprav začela z napadom na Kitajsko, saj je odlagala s svojo kapitulacijo že po koncu vojne v Evropi. Japonska je bila precej uspešna na začetku vojne. Kljub premoči Združenih držav Amerike je bila težaven nasprotnik. Vztrajala je pre-dolgo, saj na koncu ni imela veliko upanja za zmago. Dokončno jo je strlo zastraševalno jedrsko bom-bardiranje. Vojno je tik pred koncem napovedala Japonski tudi Sovjetska zveza in začela izvajati ope-racije na kitajskem ozemlju, čeprav jo je z Japonsko povezoval sporazum o nenapadanju, s katerim je bila zavarovana pred dvojnimi frontami. Vstop Sovjetske zveze v vojno in njene vojaške akcije so v mar-sičem pripomogli k razpletu kitajske državljanske vojne, ki jo je japonska invazija sicer zaustavljala, po porazu pa je znova izbruhnila.

Besedilo: major mag. Zvezdan Marković, višji kustos, Vojaški muzej Slovenske vojske
Foto: svetovni splet

V začetku leta 1944 so zahodne sile ustvarile železni obroč okrog ja-ponskega imperija in ga začele sti-skati kot orjaško zanko. Vse zunanje otoške trdnjave od Salomonovih otokov do Aleu-tov so bile vnovič zavzete. Zavezniki so se počasi prebijali skozi burmansko džunglo. Velikanska kopenska armada je obstala na

Kitajskem, ne da bi dosegla resnično zmago. Zato je moral biti Tokio še pozornejši na se-veru, kjer je Sovjetska zveza, ki je zavrnila nemški napad v daljni Evropi, ponovno po-stala nevarna vzdolž mandžurske meje in na-sproti severnih japonskih otokov. Japonski voditelji so v takšnih razmerah spoznali, da so podcenjevali sovražnika.

Zato so se začeli pojavljati dvomi o japo-nski zmagi. Dolgo časa so bili prepričani, da ustvarjajo imperij, ki ga ne bo mogel nihče porušiti, podlago pa so imeli v nezadržnem prodiranju v jugozahodno Azijo in na Tihi ocean. Računali so, da se bo Japonska z iz-koriščanjem naravnih bogastev in delovne sile azijskega prostora tako okrepila, da bo

postala nepremagljiva. Načrt je postal neu-resničljiv, saj je dovolila, da si je sovražnik hitro opomogel. Ko je stopila v vojno, si je poleg kitajske fronte nakopala še vrsto dru-gih front, ki so se razpotegnile na tisoče ki-lometrov. Vse te fronte so se začele sčasoma nevarno stiskati in žrtev na japonski strani je bilo čedalje več.

Fronta na oceanu je bila zdaleč najpomem-bnejša izmed vseh raztresenih front. V dveh letih po japonskem napadu na ZDA in Pearl Harbor je industrijska moč ZDA na veliko presenečenje Japonske ustvarila popolnoma novo ladjevje. Letalske sile in ameriško vr-hovno poveljstvo so izpopolnili tehniko am-fibijskega napredovanja z otoka na otok v za-hodni smeri čez Tihi ocean. Tretja, peta in sedma flota, ki jih je marca 1943 reorgani-ziral načelnik pomorskih operacij admiral Ernest J. King, so dobile posebne operativ-ne enote letalonosilk z letali F6F Grumman Hellcat, ki so bila naposled sposobna prema-gati japonske zeroje. V operativno uporabo so uvedli nova torpedna letala in bombnike strmoglavce. Poveljstvo nad novim pomor-skim vojskovanjem je prevzela generacija, ki je znala ceniti moč letalstva: admirala Halsey in Spruance, viceadmirala Marc A. Mitscher in John H. Towers, kontraadmiral Arthur W. Radford, Frederick C. Sherman, Alfred Montgomery in Charles Pownall. S korpu-som mornariške pehote in MacArthurje-vo armado so izdelali znamenito metodo ža-bjih skokov in tako obšli sovražne trdnjave, jih vznemirjali z bombnimi napadi ter se iz-krcavali daleč za njimi na otokih, na katerih je bilo mogoče zgraditi letališča in pristani-šča za nadaljnje prodiranje. Leta 1944 je bilo vnovič zavzetih na tisoče kvadratnih milj spornih voda. Ameriška pomorska sila je prevladala na svetovnih morjih z nad 18.000 letali in s približno 4700 ladjami, izmed ka-terih je bilo 613 vojaških. Proti koncu poletja 1944 je križarilo po Tihem oceanu skoraj sto flotnih in eskortnih letalonosilk ZDA. To je bil zagotovo presenetljiv dokaz ameriške vo-jaške in gospodarske moči. Združeni načelniki štabov so že na začet-ku načrtovanja ofenzive predvideli, da bo treba neusmiljeno bombardirati samo Japo-nsko. Tako so želeli oslabiliti armado branilcev,

uničiti prometne zveze in onemogočiti so-vražniku, da bi pošiljal okrepitve proti iz-krcanim silam. Najprej so upali, da bo mo-goče povzročiti letalski naskok iz vzhodne Kitajske. Pripravili so načrte za zavzetje pri-stanišča na jugu Kitajske. Čez njo bi takšno operacijo oskrbovali. Leta 1943 je bilo vrhov-no poveljstvo prepričano, da se bo približa-lo uresničenju tega načrta z zasedbo Luzona na Filipinih in Formoze oziroma današnjega Tajvana. Admiral King si je prizadeval, da bi prihranili čas in je zato želel Filippine obiti, vendar je bilo marca 1944 sklenjeno, da je treba otoke zavzeti. Američani so na otokih doživeli ponižujoč poraz. MacArthur je dobil ukaz, naj pripravi vse za invazijo na Luzonu februarja 1945, medtem ko bi moral Nimitz hkrati napasti Formozo. Poveljniki so napo-sled formoški načrt opustili in datum za in-vazijo na Filipinih se je pomaknili nazaj. Naj-prej je bilo treba še zagotoviti naprej ležeča oporišča na zahodu Tihega oceana. Tako bi ustvarili pogoja za prestrežanje japonskih le-talskih in pomorskih napadov. Skladno z načrtom so 15. junija 1944, prav ta-krat, ko je general Eisenhower utrjeval svoje mostišče v Normandiji, Nimitzove sile na-skočile Saipan v Marianskem otočju, približno dva tisoč kilometrov vzhodno od Filipi-nov in skoraj pet tisoč kilometrov zahodno od Havajev. Saipan je branilo 32.000 Japo-ncv pod poveljstvom starejšega generala Yo-shitsuga Saita. Ladjevje, ki je štel 535 ladij in mu je poveljeval admiral Spruance, je pre-važalo 127.000 vojakov, med katerimi sta bili dve tretjini mornariških pehotnikov oziro-ma marincev. Štiri dni po izkrcanju je tja pri-plula japonska flota. Pod vročim nebom brez oblačka ob najboljši vidljivosti se je vnela naj-hujša bitka vojne med letalonosilkami, ki so ji dali Američani vzdevek *veliki marian-ski lov na purane*. V dveh dneh bojov v zraku nad Saipanom in na morju so ameriške sile

Brušenje noža

Natančneje smo predstavili opremo, ki naj bi jo nosili s seboj v naravo ali tako imenovani komplet za preživetje. Nismo pa še poudarili, da mora biti oprema delujoča. V divjini je nož zlata vreden in je uporaben na več načinov. Veliko ljudi ga imenuje kar ključ do preživetja. Paziti pa je treba, da se nož ne skrha, saj je takšen neuporaben. Če ga ne znamo nabrusiti, je enako, kot če ga ne bi imeli.

Besedilo in foto: Igor Fortuna

Tokrat bomo govorili o brušenju noža in sekire. Na to je treba misliti, še preden nož potrebujemo. Samo nabrušen nož nam lahko dobro služi, prav tako vsako drugo orodje, ki mora biti ostro. Prav je, da se sami lotimo brušenja in to osvojimo. V divjini najbrž ne bo nihče opravil tega namesto nas. Rezila se tudi ob pravilni uporabi izrabijo in treba jih je nabrusiti. Kadar se noži uporabljajo nepravilno, so seveda še močnejše izrabljeni.

Da bi nož nabrusili, potrebujemo brusni kamen. Najprej najbrž pomislimo na kamen, ki ga kmetje uporabljajo za brušenje kose. Ti kamni so pogosti in resnično uporabni. Kupimo lahko tudi brusni kamen, ki je na eni strani bolj grob in na drugi bolj fin, kakor razne priprave, kamor pritrdimo rezilo, in ga brusimo pod natančno določenim kotom. Vse to je uporabno in deluje na podoben način. Najprej bomo povedali nekaj temeljnih stvari. Za začetek lahko s flomastrom pobarvamo skrajni rob rezila. Rezilo je v prerezu na vrhu topo in široko. Potem se začne tanjšati in šele 2–3 mm pred ostrino preide v bolj položnem kotu v ostrino. Brusiti je treba samo tista zadnja 2–3 mm. Na mizo položimo brusni kamen, najbolje na krpo, da je pri miru. Na kamen položimo rezilo in ga na topem delu toliko dvignemo, da se na ostrem delu dotakne ostrine kamna. To je kot, pod katerim naj bi brusili. Rezi- lo povlečemo po kamnu v smeri proti ostrini, obenem pa ga vlečemo k sebi tako, da potuje celotna ostrina po kamnu. To nekajkrat ponovimo in pogledamo, kaj smo naredili. Če smo pred brušenjem ostrino pobarvali in smo brusili pod pravim kotom, smo zbrusili vso barvo. Če smo barvo zbrusili samo po ostrini, držimo nož preveč navpično. Če pa smo zbrusili pas ob ostrini, nož preveč leže. Popravljajmo ga toliko

časa, da dosežemo pravi kot. Ob tem smo pozorni, da brusimo nož na obeh straneh. Treba je narediti pet potegov po eni in pet po drugi strani. Kadar nož redno brusimo, bo dovolj samo nekaj potegov. Pri napravah za brušenje imamo več vrst kamnov, ki se razlikujejo po grobosti. Manjša, kot je številka, bolj grob je kamen. S tistimi začnemo brusiti, končamo pa z najbolj finimi, ki ostrino zgladijo oziroma jo spolirajo. Včasih so namesto tega uporabljali usnjen pas, ki se zdi gladek, vendar je še zmeraj dovolj grob, da zgladi rezilo. Pri tem bi omenil še brus, ki ga uporabljajo mesarji in ga ima veliko ljudi. Ponekod mu pravijo »šrakelj«. Na otip je zelo gladek. Z brusom lahko oster nož samo malo popravimo, da ta ponovno brije, nikakor pa ne moremo nabrusiti popolnoma skrhanega noža. Z njim lahko po brušenju spoliramo ostrino, pri čemer ne smemo vleči rezila proti sebi oziroma roki, temveč nasprotno. Ostrino preverimo na listu papirja. Kadar ga nož pre-reže, je ostrina dobra, kadar ga pretga, potrebuje še več obdelave. Če brusnega kamna še nimamo, si lahko omislimo tudi brusni papir različnih grobosti, ki ga pognemo na ravno podlago in navlažimo z nekaj kapljicami vode ali še bolje olja.

V kuhinji je marsikje mogoče najti razna strgala, s katerimi nabrusimo nože. Običajno so to držala diamantnih ostrin, ki postrgajo nepravilnosti po ostrini. Če jih redno uporabljamo, so lahko celo uporabna, tako kot vsak drugi brus. Najbolje je, če se navadimo brusiti nož pred vsako uporabo ali po njej, kar nam vzame samo trenutek ali dva. Ostrina pa bo ves čas vrhunska.

Velika prednost je, kadar imamo v divjini poleg noža tudi brusni kamen. Kadar ga nimamo, je treba poiskati kaj podobnega v naravi. Uporabne stvari lahko najdemo v okolici potokov in rek, kjer je mogoče najti veliko različnih peščenjakov. To so kamni, ki so videti, kot bi bili zbiti iz mivke. Z malo sreče lahko najdemo pravilno oblikovan kamen, ki ga uporabljamo kot pravi brusni kamen.

Tudi sekire zahtevajo brušenje, predvsem, kadar so v nepravih rokah. Postopek brušenja je v bistvu enak, samo da je veliko bolj praktično, kadar sekira miruje in po njej vrtimo kamen s krožnimi gibi. Ob tem moramo biti previdni, da se ne porežemo.

Marsikdo brusí nože s kotno brusilko, zaradi česar lahko nož poškodujemo. Rezilo se v nobenem primeru ne bi smelo pregreti. Poznamo naprave, ki imajo vodno hlajeni kamen, vendar pa zahtevajo veliko spretnosti in izkušenj. ■

izgubile sto trideset letal, medtem ko so Japonci izgubili skoraj petsto letal s kopenskih oporišč in z letalonosilk. Cesarsko ladjevje je odplulo nazaj proti Filipinom in ker skoraj ni imelo zaščite lovcev, je po poti izgubilo tri letalonosilke. Zrak je bil očiščen in pot do Marianskega otočja se je končno odprla. Boji na otoku Saipan so bili zelo srditi. Japonci so večkrat zaporedoma samomorilsko jurišali, predvsem na 27. divizijo ZDA. Toda branilci so se bojevali bolj pogumno kakor spretno in v treh tednih so jih Američani ugnali. Saitō ni hotel preživeti svojih vojakov. Sedmega julija, ko se je bližal konec, je pokleknil v votlini, kjer je bil njegov poveljniški položaj, in se z vzklikom *Hura za cesarja* zabodel s svojim obrednim mečem. Admiral Nagumo, ki je poveljeval letalonosilkam pri Pearl Harborju in Midwayu, tokrat pa skupini manjših ladij pri Saipanu, se je ustrelil. Ameriške sile so začele čistiti osamljene žepe odpora in naštele 23.811 mrtvih Japoncev. Med mrtvimi je bilo na stotine japonskih civilistov, ki so se zatekli k razjedenim pečinam na severni obali Saipana. Ko so spoznali, da je vse izgubljeno, se niso zmenili za pozive Američanov, naj se predajo, temveč so si izbrali strašno smrt in naredili množični samomor. V enem izmed najbolj pošastnih prizorov vojne so metali otroke s pečin in skakali za njimi ali se razstreljevali z ročnimi bombami. Ameriške izgube na Saipanu so bile tudi hude. Nad šestnajst tisoč jih je bilo, med njimi 3426 mrtvih. Triindvajsetega julija je general Holland M. (Stekli) Smith nadaljeval ofenzivo v

Marianskem otočju in zavzel Tinian. Izgubil je samo 195 vojakov, medtem ko so jih Japonci skoraj tridesetkrat več. Desetega avgusta je kontraadmiral W. L. Ainsworth znova zasedel Guam, zadnji otok v tem otočju, in sicer po bojih, ki so trajali skoraj tri tedne. Tudi tukaj se je vnela trda in zmedena bitka. Celo kuharji in pisarji so posegali v boj, ko so Japonci s protinapadi prebijali ameriške položaje. Buldožerji so zakopali na stotine ostrostrelcev v votlinah, marinci pa so s puškami in mitraljezi razbijali divje nočne juriše. Ko so marinci naposled vkorakali v Agano, glavno mesto na otoku, niso našli skoraj ničesar. MacArthurjevo dolgo in krvavo vojskovanje po načinu žabjih skokov vzdolž severne obale Nove Gvineje je imelo samo en namen, in sicer približati se Filipinom. Sredi leta 1944 je napredovanje postalo hitrejše. 27. maja so se Američani izkrcali na Biaku, v japonskem oporišču ob obali Nove Gvineje. Otok je bil preprežen z votlinami, iz katerih je bilo treba z razstrelivom izgnati branilce. Vojaštvo se je izkrcalo 2. julija na otoku Noemfoor, zahodno od Biaka. Eden izmed pomembnejših ciljev na otoku Noemfoor je bilo zavzetje letališke steze, ki so jo zgradili Japonci. 30. julija se je začelo zadnje izkrcanje na polotoku Vogelkop, na skrajnem zahodnem koncu Nove Gvineje. Kmalu po izgonu sovražnika iz kakšnega oporišča so začeli graditi letališče, ki naj bi podprlo napredovanje proti Filipinom. Boji v soparnih džunglah na Novi Gvineji so bili trpljenje, vendar tudi služba na urejenih oporiščih ni bila lahka. Bilo je vroče in deževno, polno mrčesa in ravsajale so bolezn.

Tudi preskrba je bila slaba. Izmed 600.000 obrokov »C«, ki so jih vojaki dobili na Biaku, je bilo 400.000 obrokov govedine. General MacArthur je zavzel otok Morotai na severozahodu sredi septembra, medtem ko je admiral Nimitz, ki se je bližal po srednjem delu Tihega oceana, zavzel Palaue. To so bila izhodišča za napredovanje proti Filipinom. Marianski in Gilbertovi otoki ter strateška letališča vzdolž severne obale Nove Gvineje so avgusta 1944 postali ameriški. Slavne gverilske enote britanskega generala Orda Wingtea so se prebile že globoko v severno Burmo. Merrillovi plenilci, ki so sestavljali podobno ameriško enoto, so sodelovali s kitajskimi vojaki pri zaščiti nove ceste, ki bi povezovala južno Kitajsko z zavezniškimi oporišči v Indiji. Povsod na Tihem oceanu in Daljnem vzhodu se je nekaj dogajalo. Čeprav so se Japonci morali umikati na Tihem oceanu proti zahodu in severu, je ostala njihova moč na azijski celini večinoma nedotaknjena. ■

Literatura:

Bergerud, Eric M. (2000). *Fire in the Sky: The Air War in the South Pacific*. Boulder, Colorado: Westview Press.

Gailey, Harry A. (2011). *The War in the Pacific: From Pearl Harbor to Tokyo Bay* (reprint, 1995 ed.). Random House Publishing Group.

Hastings, Max (2008). *Retribution*. Knopf Doubleday Publishing Group.

Hopkins, William B. (2010). *The Pacific War: The Strategy, Politics, and Players that Won the War*. Zenith Press.

Weinberg, Gerhard L. (2005). *A World at Arms: A Global History of World War II*, Cambridge University Press.

STRATEŠKE KOMUNIKACIJE ALI STRATEŠKO KOMUNICIRANJE

Podobno kot veliko drugih terminoloških vprašanj tudi ta par terminoloških konceptov že dlje časa vzbuja razpravo med področnimi strokovnjaki in terminologi. Ali gre v resnici za dva različna koncepta in je terminološko razlikovanje nujno, je podobnost le delna ali pa gre morda samo za terminološko nedoslednost?

Besedilo: Iris Žnidarič

Vprašanje, s katerim se srečujemo v slovenščini, ima svoj izvor predvsem v angleškem jeziku. V angleščini je tudi največ dostopne literature na tem področju. V njej lahko preberemo, da se v strokovnih krogih pojavlja ločevanje med edninsko obliko *Strategic Communication* (strateško komuniciranje) in množinsko obliko *Strategic Communications* (strateške komunikacije).¹ Poznavalcev ne vznemirja samo drugi del zveze, torej razlika med edninsko in množinsko obliko (komuniciranje/komunikacije), temveč se ukvarjajo tudi s tem, ali gre pri strateškem komuniciranju/strateških komunikacijah v resnici samo za strateško raven in kaj to pomeni. V prispevku bom obravnavala zvezo kot enotni koncept in poskušala ugotoviti, zakaj se v nekaterih kontekstih pojavlja v ednini in v drugih v množini, preostale razprave pa prepuščam vsebinskim strokovnjakom.

Kot so za kakovostno in zanesljivo bivanje v hiši nujni trdni temelji, so pomembni tudi za zagotavljanje uspešnega delovanja neke organizacije in njene kredibilnosti. Jasno razumevanje in sporazumevanje med vsemi udeleženci v organizaciji je zagotovo eden izmed ključnih pogojev za njeno uspešno delovanje. Tudi Folkert Zijlstra, vodja Terminološke službe pri Natovem uradu za standardizacijo, je na terminološki konferenci v organizaciji Šole za tuje jezike Slovenske vojske izpostavil pomen terminologije na primeru Nata. V svoji predstavitvi in na delavnici je večkrat poudaril, da je terminologija eden izmed ključnih dejavnikov za zagotavljanje interoperabilnosti znotraj Nata, zaradi česar se v Natu z njo tudi ustrezno ukvarjajo. Tudi Nato je del zgodbe o strateških komunikacijah, zato bom o njem še pisala nekoliko pozneje, najprej pa se osredotočimo na nekatere razlike med obema pojmom.

Ob pregledu splošnih slovarjev² se pokaže, da je razlika med pojmom tako v angleščini kot v slovenščini ta, da se edninska oblika (*communication/komuniciranje*) navezuje na sporazumevanje med ljudmi, množinska (*communications/komunikacije*) pa na sredstva, po katerih se sporazumevamo. V mednarodnem zborniku *International Journal of Strategic Communication* (št. 4/12, september/oktober 2018) Batteke van Ruler v svojem članku *Communication Theory: An Underestimated Pillar on Which Strategic Communication rests* citira Holtzhausena in Zerfassa, ki

proces *strateškega komuniciranja* (*strategic communication*) opredeljujeta kot praviloma komunikacijski proces, ki sledi strateškemu načrtu organizacije in se na vlogo komuniciranja osredotoča v okviru doseganja organizacijskih namer in ciljev. Podobno je strateško komuniciranje opredeljeno v slovenski Terminološki podatkovni zbirki odnosov z javnostmi TERMIS, in sicer kot *komuniciranje, ki temelji na načrtovanju in uresničuje komunikacijsko strategijo organizacije, v kateri so cilji komunikacijskih aktivnosti usklajeni s poslanstvom in cilji organizacije, angl.*

strategic communication. V grobem lahko torej rečemo, da se edninska oblika osredotoča na komuniciranje kot stik oziroma sporazumevanje s ciljno publiko. O čem pa gre pri množinski obliki zveze? Iz virov, ki jih navajam v nadaljevanju, postane razvidno, da koncept strateških komunikacij (*strategic communications*) presegajo okvire tradicionalnega komuniciranja, ki je v slovenskem prostoru večinoma enačen s pojmom odnosi z javnostjo in medijska aktivnost.³ Množinsko obliko (*strategic communications*) v vojaškem in obrambnem

sistemu pogostejše srečujemo od leta 2009, ko so na vrhu Nata v Strasbourgu in Kehlenu zaveznice prvič opredelile strateške komunikacije⁴ kot pomembnejši del prizadevanj za doseg političnih in vojaških ciljev zavezništva ter to zapisale tudi v svoji deklaraciji. Posledično je bil v luči razvoja dogodkov na terenu in učinkovitejšega reševanja kriz leta 2010 sprejet Natov vojaški koncept za strateške komunikacije (*Military Concept for NATO Strategic Communications*). Ta je opredelil, da so strateške komunikacije usklajena in ustrezna uporaba Natovih komunikacijskih

zmogljivosti in dejavnosti (javna diplomacija, odnosi z javnostmi, informacijsko delovanje in psihološko delovanje, skladno s potrebami), ki ustrezno podpirajo politiko, operacije in delovanje zavezništva za doseganje Natovih ciljev (MCM-0085-2010). Tudi v poročilu organizacije Chatham House z naslovom *Strategic Communications and National Strategy* (september 2011) avtorji Paul Cornish, Julian Lindley-French in Claire Yorke v uvodu opozarjajo, da strateške komunikacije (*strategic communications*) obsegajo štiri glavne sestavne dele (informacijsko delovanje, psihološko delovanje, javno diplomacijo in odnose z javnostjo) ter delujejo kot eden izmed vzvodov nacionalne strategije, ne pa samo kot njen dodatek. Pri tem gre torej za preseganje golega opisovanja namenov ali dejanj z namenom uresničevanja nacionalnih strateških ciljev z uporabo moči komunikacije. Avtorji poročila Chatham House so tudi zapisali, da strateške komunikacije podpirajo še eno strateško orodje, in sicer vplivanje. To mnenje podpira dokument francoskega ministrstva za obrambo iz leta 2010 z naslovom *NATO's Strategic Communications concept and its relevance for France*, v katerem avtorji Anaïs Reding, Kristin Weed in Jeremy J. Ghez izpostavljajo morebitno terminološko neustreznost pojma *komunikacije oziroma communications* zaradi njegove povezave z medijsko dejavnostjo in omenjajo druge

možnosti. Te možnosti so na primer vplivanje, strateško vključevanje javnosti, globalno vključevanje, strateški učinki, informiranje, vplivanje in prepričevanje, ki so zaradi svojih temeljnih pomenov težko sprejemljive. Geslo *Strategic Communications/communications stratégiques* najdemo tudi v Natovi dvojezični (angleško-francoski) terminološki zbirki *NATOTermOTAN*, ki je prosto dostopna na spletu (<https://nso.nato.int/natoterm/Web.mvc>). Tam je koncept v Natovem vojaškem kontekstu opredeljen kot združevanje komunikacijskih zmogljivosti in informacijskih štabnih funkcij z drugimi vojaškimi aktivnostmi s ciljem razumeti in oblikovati informacijsko okolje, ki bo podpiralo Natove strateške namere in cilje.

V slovenščini je dosledna razmejitev med zgoraj navedenima konceptoma redka in je raba mešana, enako je v angleščini, kar gre najverjetneje pripisati izrazni podobnosti obeh pojmov (*communication – communications*; *komuniciranje – komunikacije*). Na potrebo po jasnem terminološkem razlikovanju v tem kontekstu opozarja Nina Raduha v svojem članku *Natov koncept strateških komunikacij v Republiki Sloveniji s poudarkom na Slovenski vojski*, v katerem zagovarja, da je zveza *strateško komuniciranje* v slovenščini večinoma povezana s pojmom odnosi z javnostmi in medijska aktivnost. Za pojem *strategic communications* predlaga prevod *strateške komunikacije*, s katerim je zadoščeno vsebinski komponenti koncepta. V svojem mnenju se na spletnem portalu Terminologišče s predlogom prevoda *strateške komunikacije* strinjajo tudi terminologi z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, vendar opozarjajo na verjetnost, da se bo angleški termin *strategic communications* tudi v prihodnosti pogosto prevajal kot *strateško komuniciranje*.

Kljub velikemu zanimanju in pozornosti, ki ga doživlja Natov koncept strateških komunikacij, je v zavezništvu in državah članicah še v precej začetni stopnji uvajanja. To predstavlja odlično priložnost, da se tudi o terminoloških vprašanjih ustrezno in pravočasno posvetujemo ter omogočimo jasno in nedvoumno rabo ter sporazumevanje, s čimer omogočimo interoperabilnost vseh, ki v tem okolju delujemo. ■

Evfemizmi

Menim, da izraz evfemizem, ni vsem dobro poznan. Tudi jaz sem na evfemizme v resnici že pozabila, dokler jih nisem znova odkrila pri prebiranju knjige *The Story of English in 100 Words* britanskega jezikoslovca dr. Davida Crystala. Avtor v delu opisuje razvoj angleškega jezika skozi besede. Preučuje termin *doublespeak*, ki ga je leta 1948 ustvaril George Orwell. Z njim opisuje jezik, ki namenoma zakriva, spreminja ali obrača pomen besed.

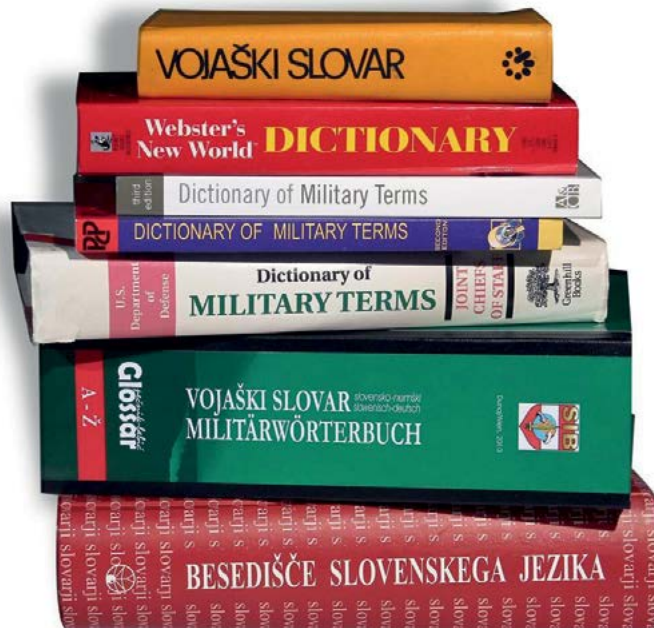
Besedilo: Tanja Debevc, Šola za tuje jezike

Termin evfemizem je v SSKJ razložen kot *beseda, pomen ali zveza, s katero se izognemo neprijetnemu, včasih tudi neprimernemu izrazu*. Izpeljan je iz grške besede, ki pomeni govoreč dobre besede. Preprosteje, gre za besedo ali besedno zvezo, ki jo uporabimo namesto neke druge, običajno slabšalne ali tabuirane besede oziroma besede, ki nas spominja na nekaj slabega. Takšne besede so sicer zelo pogoste in prevladujejo predvsem v medijih ter politiki. Nekaj evfemizmov iz našega vsakdana: namesto *bil je pijan*, pogosto rečemo, *bil je dobre volje* ali še lepše *bil je v rožicah*; zato tudi ni *bruhal*, temveč je samo *klical urha*. Namesto ukradli so dragocenosti *in denar iz sefa*, slišimo, *izpraznili* so sef. Njegova žena ga ne vara, ona je samo *nezvesta* ali je *skočila čez plot*. To pa zato, ker ona ne *ukazuje* pri hiši, temveč *nosi hlače*.

Tudi v vojaškem besednem okolju najdemo veliko evfemizmov. Znan izrek je *Položil je življenje na oltar domovine*, kar se sliši poetično in romantično, v bistvu pa pomeni, da je nekdo umrl v vojni za svojo državo. Ste opazili, da se beseda vojna za opis trenutnih dogajanj v medijih že dolgo ne pojavlja prav pogosto? Slišimo pa o *nemirih* in *neredih*. Večkrat se namesto slovenske besede uporabi tujka, ki ne zveni tako resnično. Tako je z rabo besed *eksekucija* namesto *poboj* ali *eksodus* namesto *množična izselitev*. Prav tako smo se že navadili na besedno zvezo *kolateralna/postranska škoda*, s katero olepšamo resničnost, ki lahko predstavlja tudi žrtve med civilisti. Več primerov sem našla v angleščini, saj so večje države s svojo zunanjo politiko potrebovale olepšave za vojne, v katerih so sodelovale in ki jih je bilo treba v medijih ter politiki olepšati, da se ljudem ne bi zdele preveč resnične. Naj naštejem le nekaj pogostejših: *enhanced interrogation technique* – sistematično mučenje pripornikov

(*systematic torture of detainees*), *targeted killing* – naročeni umor (*ordered assassination*), *asymmetrical warfare*, za kar tudi pri nas uporabljamo termin asimetrično bojevanje, nakazuje pa neprimerljivost, neenakost ali različnost udeležencev v konfliktu (*warfare that is between opposing forces which differ greatly in military power and that typically involves the use of unconventional weapons and tactics*), *be caught in the cross-fire* – znajti se v navzkrižnem ognju, s čimer se večkrat prikrijejo nenamerno ubiti civilisti (*civilians shot by soldiers*), *air campaign* – bombardiranje (*air bombing*), *civilian casualties* – civilne žrtve (*dead innocent people*), *administrative detention* – upravno pridržanje oziroma aretacija in zaporna kazen brez sojenja (*imprisonment without charge or trial*), *nuclear deterrent* – jedrska orožje, predstavljeno kot sredstvo odvrčanja, zastraševanje (*nuclear weapons*), *to neutralize* – pogosto uporabljen glagol namesto ubiti (*to kill*), *monitoring* – prisluškovanje, spremljanje (*eavesdropping, spying*), *pre-emptive strike* – dobesedno prevedeno *preventivni napad*, mišljen pa je kot nepričakovani napad (*surprise attack*), in še zanimivejši izraz *friendly fire* – prijateljski ogenj kot smrt oziroma napad iz smeri lastnih sil (*death to one's own forces*) in tako dalje.

Na evfemizme smo navajeni, zato se jih pogosto niti ne zavedamo, prav tako ne pomislimo, da so bili ustvarjenih zato, da bi prekrili resnični pomen besede ali besedne zveze. To je predvsem očitno v zadnjih letih, ko se poudarja politično korektno izrazoslovje, s katerim se ne žali, ponižuje ali o kom oziroma o čem slabšalno govori. Kot sem zasledila na neki angleški spletni strani, je glede evfemizmov pomembno predvsem to, da se jih ljudje zavedamo in se ne pustimo zlahka zapeljati. ■

ZMERNO IN VZTRAJNO DO ZMAGE

Vsak začetek je težak. Večina dojema prehod iz starega leta v novo leto kot priložnost za ustvarjanje novih navad in reda. To se največkrat odraža v obljubah, namerah in načrtih, kaj in kako bomo v novem letu naredili, opustili in povečali. Čas je, da začnemo novosti iz misli in besed prenašati v življenje. Novoletne spremembe imajo svoje zakonitosti. Začetna gorečnost je pogonsko sredstvo, ki nas žene naprej. Kmalu se začnemo spoprijemati s kruto resničnostjo, ko nam vsako-

dnevni načrti in obveznosti prekrizajo vnaprej določeno pot. Začnejo se prva notranja pogajanja in prilagajanja. Rok trajanja gorečnosti je večinoma odvisen od dejavnikov, kot sta posameznikov značaj ali obseg bremena novoletne spremembe, za katero smo se odločili. Po prvih sprejetih kompromisih začne navadno gorečnost usihati, kot bi opazovali spreminjanje hude razbeljenosti v blago žerjavico. Na koncu ostaneta samo še pogo-rišče in pepel. Ljudje se ob tem zavemo svoje

šibkosti, ki jo dobro opisuje svetopisemski stavek: »Pomni torej človek, da si prah in da se v prah povrneš.« Na pogorišču sta za nas najhujši spoznanje in priznanje svoje nemoči, kar lahko vodi v razočaranje.

Pa vendar je lahko novoletni nov začetek dobra priložnost. Prepričan sem, da je pri podobnih načrtih nujna pravšnja mera previdnosti in zmernosti. Stvari se je torej treba lotiti načrtno. Najprej je dobro biti prizanesljiv do sebe in si ne nalagati prehudih bremen. Imejmo spoštovanje do svojih sposobnosti. Največkrat nas zaslepijo megalomanski hitri uspehi, ki jih vidavamo na spletu in v drugih medijih. Pogosto so povezani z uživanjem prehranskih dopolnil in preparatov, ki niso poceni, vendar so po zagotovitvi proizvajalca uspešni. Že na tej točki se odločamo za daljšo ali krajšo oziroma težjo ali lažjo pot. Temu bi lahko rekli pogajanje s seboj. Sprememba oziroma novost naj ima vsaj možnost dolgotrajnega obstoja. Zato jo modro premislimo. Dvesto ponovitev neke vaje nas v treh tednih izčrpa telesno in duševno, zato raje načrtujemo vsak dan dvajset ponovitev in vztrajajmo v tem ritmu. Ob podpori in sodelovanju domačih in prijateljev je lažje. V tej vztrajnosti si lahko občasno privoščimo tudi nagrado, kar našo vztrajnost še okrepi. Ključ do uspeha je lahko pregovor: »Kdor načrtuje, zmaguje!« Želim vam dober načrt in zmaga bo zagotovila vaša.

VVU X. r. Dejan Glavač, VVJK

PREBRALI SMO

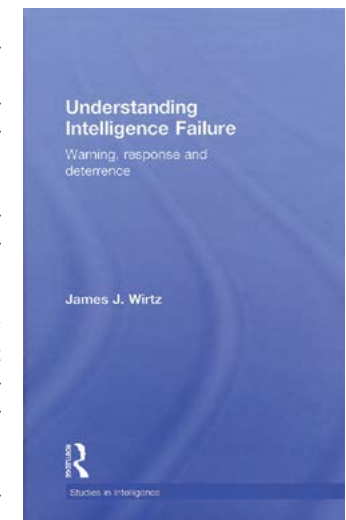

JAMES J. WIRTZ: UNDERSTANDING INTELLIGENCE FAILURE

Monografija ameriškega avtorja Jamesa J. Wirtza *Understanding Intelligence Failure: Warning, response and deterrence* poskuša razložiti, zakaj razlike v zaznavanju morebitnih groženj lahko vodijo do nepričakovanih terorističnih napadov, saj so obveščevalne službe nevarnost zaznale, vendar nanjo niso opozorile. Teroristični napadi, ki temeljijo na strategiji presenečenja, kažejo na neuspeh obveščevalnih služb in neučinkovito protiteroristično politiko napadenega. Ne glede na vojaško moč vpletenih pomenijo takojšen poraz napadenega in njegove nacionalne obrambne strategije, hkrati pa ustvarijo vtis navidezne vojaške moči napadalca. Avtor je v knjigi predstavil teorijo nenadnega napada z vidika kognitivne percepcije obeh strani, vpletenih v konflikt. V vsakem primeru je to spopad med dvema silama, močnejšo in šibkejšo, in njuni strategijama. Medtem ko močnejša uporablja obrambno strategijo ali strategijo odvrčanja napada, se šibkejša zateka k strategiji presenečenja in napada. Močnejša zaradi tradicionalnega pogleda na vojno, ki predvide-

va, da bo njen izid odvisen od soočenja med oboroženimi silami obeh vpletenih, pri oblikovanju varnostnih ocen podcenjuje nasprotnika, šibkejša pa se zaveda svoje inferiornosti in nemoči, zato se v konfliktu zateka k strategiji presenečenja in napada. Posledice so različne: politični šok v notranji in mednarodni politiki, napačen vtis o vojaški moči vpletenih, uničena obrambna strategija močnejše sile in prehod njene mirnodobne politične ter vojaške strukture k vojni, nenazadnje pa tudi vojna, ki je močnejša sila ne želi bojevati, šibkejša pa v njej nima nikakršne možnosti za zmago. Wirtz strategijo nepričakovanega napada ponazarja z analizo teh primerov iz pretekle zgodovine: japonskega napada na Pearl Harbor, po katerem so ZDA opustile svoj nevtralni položaj in stopile v drugo svetovno vojno, terorističnega napada Al-Kaide 11. septembra na WTC in Pentagon ter kargilske vojne, v kateri sta se s konvencionalnim orožjem neposredno spopadli jedrski sili Indija in Pakistan.

Ana Brodnik,
Knjižnično-informacijski in založniški center

NAGRADNA KRIŽANKA

								SLOVENSKI PISATELJ (JOSIP)	ZVEZNA DRŽAVA V ZDA (SALEM)	LISTNATO DREVO	ROBERT JOHNSON	NEODLO- ČENIZID PRIŠAHU	PEVKA ERBUS	ŽIVEC
							KDOR TRPI ZDRUGIM							
							PREVAL MED KRANJSKO IN ŠTAJERSKO							
							DEL ŽIVALI NA ZADKU				KATРАН			
							VIOLINIST OZIM					STANKO VRAZ		
							HARMON. (LOJZE)					JUNAK IZ DŽUNGLE		
													VELIKA TROPСКА NESTRUPE- NA KAČA	ŽENSKO POKRIVALO LJUDSKE NOŠE
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	POLJSKI SMUČARSKI SKAKALEC STOCH	IZOBRAZBA, VZGOJA	ATENSKI ZAKON- DAJALEC	KADMOVA HČI V GR. MITOLOGJI	NAČRT, ZEMLJEVID GRAFIČNA DEJAVNOST					ZAUPANJE (ZASTAR.)				
										TRENJE				
OBDELO- VALEC KOSITRA									FR. SOCIOL. (GABRIEL)					
									MESTO V HERCEGOV.					
BREZBAR- VEN OSTRO DIŠEČPLIN								KDOR MOLZE						
								DVIGO- VANJE						
POLJSKI PESNIK (CZESLAW)								KRAJ PRI PTUJU						
								ODSOTN. ZLOČINCA						
BALETNIK OTRIN				SL. NOGOM. (SANDI)						INDIJ			NAMERNO POVZROČA- NJE- VSEČNOSTI	SLOVENSKI IGRALEC (BERT)
				URADNA LISTINA						GL. MESTO ARMENIJE				
AMERIŠKA IGRALKA TURNER					LIVARSKI IZDELEK							ŠALI SEVERIN		
					NARAVA, ČUD							TVEGANJE, NEVARNOST		
foto: BRUNO TOIČ	HRIB NAD KRANJEM	ANGLEŠKA PLOŠČIN- SKAMERA	KNJIGAR- NAR (STAR.) PRITOK SAVE							BRAZILSKO VELEMESTO				
										AM. KEMIK ONSAGER				
VELIKA ROPARSKA PTICA UJEDA								OSTANEK IZ PREJŠNJIH ČASOV						
								AZIJ. ŽITO						
ORGAN VIDA				NEKD. NOG. KARIČ					FEVDALNI PODLOŽNIK					
				OSEBNI ZAMEK					TELUR					
VAS PRI ŠMARJU PRIJELŠAH								SLOVENSKA IGRALKA IDA KRAVANJA						
PRISTAN V ITALIJO OB JADRANU								KDOR RAD OSVAJA ŽENSKO						

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKA

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: **ZDRAVO, SREČNO IN VESELO.**

Nagrade prejmejo:

- **Ivana Kobal**, Zelenica 34, 1370 Logatec,
- **Lana Novak**, Cesta zmage 19, 1410 Zagorje ob Savi,
- **Adi Rodica**, OŠ Oskarja Kovačiča Škofije (knjižnica), Spodnje Škofije 40 d, 6281 Škofije.

Nagrajencem čestitamo.Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite **do srede, 13. februarja 2019**, na naslov:**Uredništvo Revije SV, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana**, ali na elektronski naslov: **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI PET RAZLIK

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

SV
REVija**Informativno glasilo****Izdajatelj in financer:**REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBONaslednja številka Revije SV
izide 25. februarja 2019.Revija Slovenska vojska je prvič izšla
14. maja 1993. Na leto izide 12 števil
revije. Prispevki, objavljeni v reviji, niso
uradna stališča Ministrstva za obrambo.
Nenaročenega gradiva ne vračamo.Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1/471 26 62
Faks: +386 1/431 12 42
Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si**Urednik:**

Marko Pišlar

Novinar:

Aljaž Peček

Fotograf:

Bruno Toič

Fotografija na naslovnici:

Bruno Toič

Lektoriranje:

Tina Pečovnik

Tajnica uredništva:

Milena Topolovec

Oblikovanje, prelom in tisk:

Schwarz print, d. o. o.

Naklada:

7200 izvodov

Revija SV je članica Evropskega
združenja vojaškega tiska (EMPA).Revija SV je tudi na družbenih
omrežjih Facebook in Instagram.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Pusti virtualnost, pridi v realnost!

Postani

vojak prostovoljec poklicni vojak.
ali

Več informacij na

www.postanivojak.si

SLOVENSKA VOJSKA

PONOSNI NASE